

Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα / Εκπαιδευτική Πλατφόρμα

<https://ekpaidevsi.occupation-memories.org/>
info@occupation-memories.org

Μνήμες από την
Κατοχή στην Ελλάδα

Εκπαιδευτική πλατφόρμα

Είσοδος

Παιδιά στην Κατοχή

Στρατόπεδα συγκέντρωσης

Αντίσταση

Αντίποινα

Καθημερινή Ζωή

Ολοκαύτωμα / Σοά

Θέματα

Υλικό

Χρονολόγιο

Λεξικό

Αναζήτηση

Δρ. Αρχοντία Μαντζαρίδου
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου
6^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής
archontia@sch.gr

Παιδιά στην Κατοχή

Στρατόπεδα συγκέντρωσης

Αντίσταση

Αντίποινα

Καθημερινή Ζωή

Παιδιά στην Κατοχή

Θέματα

Στρατόπεδα συγκέντρωσης

Υλικό

Αντίσταση

Χρονολόγιο

Αντίποινα

Λεξικό

Καθημερινή Ζωή

Αναζήτηση

Ολοκαύτωμα / Σοά

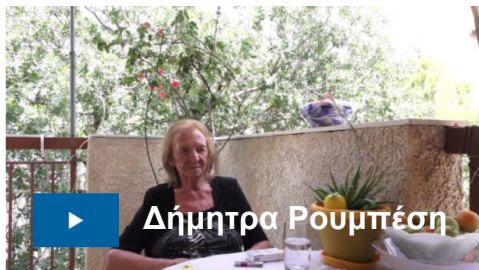

Η Εκπαιδευτική Πλατφόρμα «Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα» αποτελεί ένα ολοκληρωμένο ασφαλές ψηφιακό εκπαιδευτικό περιβάλλον για τη διδασκαλία της Κατοχής στην Ελλάδα. Η πλατφόρμα συνδυάζει την παραστατικότητα των προφορικών μαρτυριών με τη διαδραστικότητα των ψηφιακών μέσων, ενώ σχεδιάστηκε σύμφωνα με τις αρχές και τις μεθοδολογίες του σύγχρονου παραδείγματος διδακτικής της ιστορίας «κάνοντας ιστορία» ή «μαθαίνοντας κάνοντας ιστορία» που δίνει προτεραιότητα στην ιστορική σκέψη ως θεμελιώδες στοιχείο της ιστορικής εκπαίδευσης.

Αναζητώντας τα εργαλεία και τις εκπαιδευτικές μεθόδους για να διδάξουμε την Κατοχή στην Ελλάδα σχεδιάστηκαν και αναπτύχθηκαν στην εκπαιδευτική πλατφόρμα έξι διδακτικά σενάρια ή θεματικές ενότητες. Αυτά είναι: Παιδιά στην Κατοχή, Στρατόπεδα Συγκέντρωσης, Αντίσταση, Αντίποινα, Καθημερινή ζωή, Ολοκαύτωμα/Σοά. Τα σενάρια δηλαδή αντλούν περιεχόμενο από τις πτυχές της Κατοχής που έχουν αφήσει βαθύ το αποτύπωμά τους στην σύγχρονη ελληνική κοινωνία και στη συλλογική μνήμη.

Οι θεματικές αυτές ενότητες σχεδιάστηκαν και αναπτύχθηκαν από την επιστημονική ομάδα ως εξής: Παιδιά στην Κατοχή και Αντίσταση από τους Χάρη Αθανασιάδη και Αρχοντία Μαντζαρίδου, Στρατόπεδα συγκέντρωσης και Καθημερινή Ζωή από την Ιωάννα Δεκατρή, Αντίποινα από τη Ζέτα Παπανδρέου, Ολοκαύτωμα/Σοά από την Μαρία Βασιλικού. Παρότι υπήρχε διαρκής επικοινωνία και διάδραση ανάμεσα στους δημιουργούς των σεναρίων την τελική ευθύνη για καθένα από αυτά φέρει εκείνος που το υπογράφει.

Παιδιά στην Κατοχή

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης

Αντίσταση

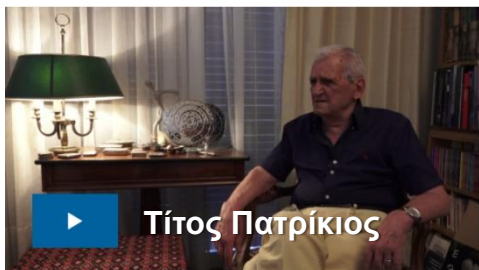
Καθημερινή Ζωή

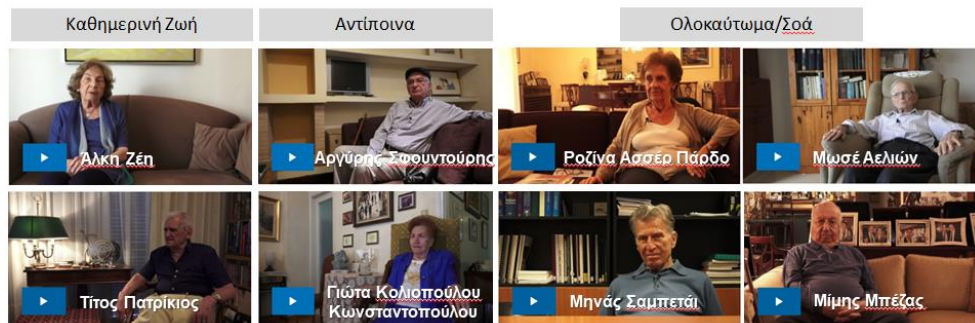
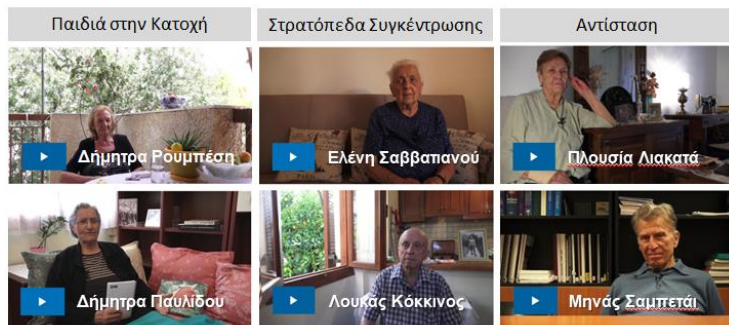

Αντίποινα

Ολοκαύτωμα/Σοά

Κεντρικά πρόσωπα είναι 13 αφηγητές. Οι μαρτυρίες τους αποτέλεσαν τον κεντρικό άξονα γύρω από τον οποίο σχεδιάστηκαν οι ενότητες και το περιεχόμενό τους. Πρόκειται για 13 βιογραφικές ταινίες, 13 προφορικές μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν την εποχή 1940-44 στην κατεχόμενη Ελλάδα από τις δυνάμεις του Άξονα. Στις συνεντεύξεις τους θα ξεδιπλώσουν διαφορετικές όψεις της Κατοχής καθώς αφηγούνται μνήμες από την αντίσταση, από τις εκτοπίσεις στα ναζιστικά στρατόπεδα, από τους διωγμούς και τις σφαγές στα μαρτυρικά χωριά, από την πείνα, τους βομβαρδισμούς και την σκληρή καθημερινότητα στις πόλεις.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί η υποστήριξη της Άννας Μαρίας Δρουμπούκη, ιστορικός και συνεργάτης του Ψηφιακού Αρχείου του Προγράμματος για τις προτάσεις της στην επιλογή των μαρτύρων.

Κριτήριο της επιλογής των μαρτύρων ήταν η συνάφεια της αφήγησής τους με το υπό διαπραγμάτευση θέμα. Για παράδειγμα δεν υπήρχε πιο κατάλληλος άνθρωπος να μιλήσει για τη σφαγή στο Δίστομο από τον Αργύρη Σφουντούρη. Δεύτερο κριτήριο, η ανάδειξη των διαφορετικών όψεων ενός θέματος. Έτσι στο Στρατόπεδο Συγκέντρωσης η Ελένη Σαββατιανού θα μιλήσει κυρίως για τον εγκλεισμό της στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου ενώ ο Λουκάς Κόκκινος θα αναφερθεί και στα άλλα στρατόπεδα συγκέντρωσης της κατεχόμενης Ευρώπης.

Στο σενάριο για το Ολοκαύτωμα στην Ελλάδα οι τέσσερις μάρτυρες φωτίζουν το θέμα από διαφορετικές προσεγγίσεις. Η Ροζίνα Ασέρ Πάρδο ως κρυμμένο παιδί στην Κατοχή, ο Μηνάς Σαμπεταί ως αντιστασιακός, ο Μωσέ Αελιών ως κρατούμενος στο Άουσβιτς και ο Μίμης Μπέζας ως εβραϊόπουλο της Θεσσαλονίκης που φυγαδεύτηκε σε διάφορες χώρες με την οικογένειά του έως ότου καταλήξει στη μέση Ανατολή.

Εάν για ένα ζήτημα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε αφηγήσεις και των δύο φύλων οπωσδήποτε προκρίναμε και τις δύο αυτές διαφορετικές οπτικές. Όπως στην Αντίσταση όπου αξιοποιήθηκαν η Πλουσία Λιακατά για να μας δώσει την οπτική της γυναίκας αντάρτισσας και ο Μηνάς Σαμπεταί εκείνη του Εαμίτη.

Μαριάνθη Ναχμία

Από το Αρχείο "Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα" (M.O.C)

Σταύρος Παπουτσάκης

Ο Σταύρος Παπουτσάκης στα Μεσκλά Χανίων, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, κρατώντας το ομαδικό πορτραίτο των αδερφών του.

Πηγή: Σταύρος Παπουτσάκης, Συνέντευξη mog010, 14.06.2016, Αρχείο "Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα", archive.occupation-memories.org, DOI: [10.17169/mog.mog010](https://doi.org/10.17169/mog.mog010), (τελευταία επίσκεψη: 07.05.2020)

Ωστόσο όσοι αναφέρθηκαν παραπάνω δεν είναι οι μοναδικοί μάρτυρες που αξιοποιούνται στα διδακτικά μας σενάρια. Μέσα στις δραστηριότητες θα ακουστούν οι φωνές και άλλων μαρτύρων που συνομιλούν με τους κεντρικούς για να δώσουν την δική τους εμπειρία και επομένως οι πληροφορίες να διασταυρωθούν, να κατανοηθούν και να ερμηνευτούν. Για παράδειγμα στο σενάριο Στρατόπεδα Συγκέντρωσης μέσα στα «Υλικά» θα βρούμε ολιγόλεπτες μαρτυρίες της Μαριάνθης Ναχμία, του Σταύρου Παπουτσάκη και του Ισαάκ Μιζάν. Ανθρώπων που βίωσαν το μαρτυρικό στρατοπεδικό κόσμο του Τρίτου Ράιχ.

mog

- Θέματα
- Υλικό
- Χρονολόγιο
- Λεξικό
- Αναζήτηση

Θέματα

Παιδιά στην Κατοχή Στρατόπεδα συγκέντρωσης Αντίσταση Αντίποινα **Καθημερινή Ζωή** Ολοκαύτωμα / Σοά

Εισαγωγή "Καθημερινή Ζωή - Πείνα"

Άλκη Ζέη

Καθημερινή Ζωή στην Κατοχή - Πείνα

Τίτος Πατρίκιος

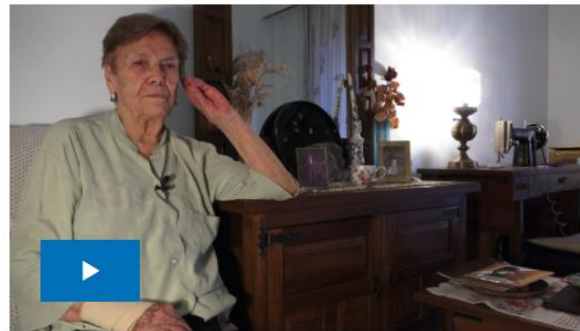
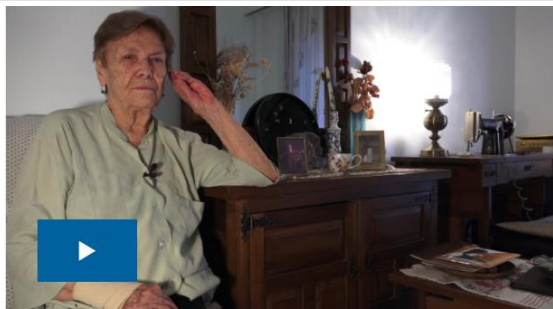
Καθημερινή Ζωή στην Κατοχή - Πείνα - Αντίσταση

Επιλέγοντας ο εκπαιδευτικός μία θεματική ενότητα εμφανίζεται η κεντρική της καρτέλα. Από εδώ μπορούμε να περάσουμε στην «Εισαγωγή» η οποία αναφέρεται στο ιστορικό πλαίσιο και την παιδαγωγική προσέγγιση που επιλέχθηκε. Κάθε μία από τις έξι εισαγωγές των σεναρίων αποτυπώνει την ταυτότητά του και νοηματοδοτεί το περιεχόμενό του. Στην καρτέλα αυτή θα συναντήσουμε και τους αφηγητές που πρωταγωνιστούν για να περάσουμε στη δική τους πλέον βιογραφική ταινία και στις δραστηριότητες που την πλαισιώνουν.

Πλουσία Λιακατά ⓘ

Αντίσταση - ΕΑΜ - ΕΛΑΣ - ΕΠΟΝ - ΕΟΝ - Άρης

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00	Πριν τον πόλεμο (1)
06:33	Πόλεμος και κατοχή (2)
09:06	Μεταφέροντας μηνύματα (3)
11:42	Η συνθηκολόγηση των Ιταλών (4)
14:20	Αντάρτισσα στον ΕΛΑΣ (5)
21:40	Οι Γερμανοί στο Καρπενήσι (6)
24:59	Ψυχαγωγία στο βουνό (7)
30:01	Φρύνη (8)
33:45	Απελευθέρωση (9)
37:38	Άρης (10)

- ▶ Πλουσία Λιακατά
- ▶ Πριν τον πόλεμο (1)
- ▶ Π.Λ. Εγώ γεννήθηκα στο Μεσολόγγι, ο πατέρας μου ήταν ψαράς όχι ακριβώς, λοιπόν, ήταν βασιλικός.
- ▶ Είχα έναν αδερφό μεγάλο που ήταν κομμουνιστής, είχα έναν άλλο αδερφό που ήταν ο εραστής της λιμνοθάλασσας
- ▶ κι εγώ ήμουνα τυμpanίστρια του Μεταξά [χαμογελάει].
- ▶ Εγώ ήμουνα πολύ καλή τυμpanίστρια, γιατί ήταν ο ξάδερφός μου, αυτός που σας λέω,
- ▶ που σας είπα προηγουμένως ήταν μουσικός.
- ▶ Αυτός είχε στείλει κι απάνω στη δεκάτη τρίτη μεραρχία ολόκληρη τη φιλαρμονική.
- ▶ Λοιπόν, κι μ' είχε βγάλει, ας πούμε, ότι το τύμπανο, όταν πέφτει, ας πούμε, η

Αναζήτηση στην απομαγνητοφώνηση

Οι βιογραφικές ταινίες της εκπαιδευτικής πλατφόρμας αποτελούνται από επιλεγμένα αποσπάσματα της συνέντευξης του μάρτυρα η οποία στην ολότητά της εναπόκειται στο Ψηφιακό Αρχείο του προγράμματος που παρουσιάστηκε λίγο πριν. Τα αποσπάσματα επιλέχθηκαν από τις συγγραφικές ομάδες με τέτοιο τρόπο ώστε η αφήγηση να μη γίνεται χρονοβόρα για τους μαθητές και ταυτόχρονα να αποτυπώνουν την εμπειρία γύρω από την οποία μπορούν να συγκροτηθούν ερευνητικά ερωτήματα.

Κάτω από κάθε συνέντευξη εμφανίζονται τα κεφάλαια των αποσπασμάτων που υποδηλώνουν και το περιεχόμενό τους. Ο χρήστης μπορεί να μετακινηθεί από το ένα κεφάλαιο στο άλλο επιλέγοντας το από τη λίστα. Επιπλέον εκτός από την επισκόπηση κεφαλαίων υπάρχει και η απομαγνητοφώνηση όπου έγινε δυνατή η μεταγραφή σε κείμενο των όσων λέγονται στην ταινία προκειμένου να αξιοποιηθεί από άτομα με προβλήματα ακοής αλλά και για μαθησιακούς λόγους.

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00	Πρόλογος (1)
00:32	Η ανατίναξη του πλοίου Clan Fraser (2)
02:37	Οι βομβαρδισμοί του Πειραιά (3)
06:38	Ο μεγάλος λιμός (4)
09:45	Ο πατριός (5)
11:48	Στο σχολείο (6)
13:17	Οι σαλταδόροι (7)
14:33	Η περιθάλψη ενός Εγγλέζου (8)
15:40	Νυχτέρια και παιχνίδια (9)

Δραστηριότητες

ΓΝΩΡΙΜΙΑ

Τι λέει η Δημήτρα Ρουμπέση για τη ζωή της;

ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

«Δεν θα ξεχάσω αυτές τις στιγμές, όσο έχουν τα μάτια μου νερό...»

«Άρχισε η πείνα, η μεγάλη...»

«Αυτός ήταν ο Δαίμονας, ο σαλταδόρος...»

«Μετά βρίσκεται ένας Εγγλέζος... Σμιθ τον λέγανε»

«Για μας τα πάντα ήταν παιχνίδια...»

Γύρω από κάθε βιογραφική ταινία θα αναπτυχθεί μια αλληλουχία δραστηριοτήτων που συνδέονται μεταξύ τους και στο σύνολό τους προσπαθούν να προσεγγίσουν το θέμα μέσα από τις διαφορετικές διαστάσεις του. Παρόλο που κάθε σενάριο διακρίνεται από το δικό του μεθοδολογικό σχήμα υπάρχει ένα κοινό πλαίσιο δομής. Αρχικά γίνεται η γνωριμία με τον μάρτυρα και προκαλείται το ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένο ιστορικό ζήτημα.

Ακολουθούν δραστηριότητες που δημιουργούν το κατάλληλο πλαίσιο στους μαθητές να κάνουν ιστορία, δηλαδή, δίνουν προτεραιότητα στη διαδικαστική γνώση, τη γνώση σχετικά με τις πηγές ή της γνώσης που έχει σχέση με την οργάνωση της ιστορικής έρευνας.

Συγκεκριμένες φράσεις, από τη βιογραφική ταινία, κατάλληλα επιλεγμένες θα ανοίξουν την πόρτα εισόδου. «Άρχισε η πείνα η μεγάλη» θα πει η Δημήτρα Ρουμπέση ...

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00	Πρόλογος (1)
00:32	Η ανατίναξη του πλοίου Clan Fraser (2)
02:37	Οι βομβαρδισμοί του Πειραιά (3)
06:38	Ο μεγάλος λιμός (4)
09:45	Ο πατριός (5)
11:48	Στο σχολείο (6)
13:17	Οι σαλταδόροι (7)
14:33	Η περίθαλψη ενός Εγγλέζου (8)
15:40	Νυχτέρια και παιχνίδια (9)

☰ Δραστηριότητα

«Άρχισε η πείνα, η μεγάλη...»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

«Άρχισε η πείνα η μεγάλη», θα πει η Δήμητρα Ρουμπέση σε ένα σημείο της αφήγησής της.

- Πώς βιώθηκε η έλλειψη τροφίμων στον Πειραιά; Αναζητήστε στη συνέντευξη όσα σχετίζονται με το πρόβλημα της πείνας και κρατήστε σημειώσεις με όσα σας έκαναν εντύπωση. Τι λύσεις επινοούσαν οι κάτοικοι του Πειραιά (και της Αθήνας) για να προμηθευτούν τρόφιμα; Ακούστε ξανά την ιστορία που αφηγείται η Δήμητρα Ρουμπέση για τον πατριό της.
- Δημιουργείστε μία ψηφιακή παρουσίαση για το πρόβλημα της πείνας στην Κατοχή. Τι ήταν τα συσσίτια και από ποιους οργανώνονταν; Τι ήταν η «μαύρη αγορά»; Ποια ήταν τα αίτια της πείνας και ποιες οι συνέπειές της. Τι ήταν το «Κουρτουλούς»; Αξιοποιήστε τις πηγές (φωτογραφίες, μαρτυρίες, μελέτες, έργα τέχνης, τραγούδια, ταινίες) που θα βρείτε στα υλικά της δραστηριότητας.

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Ποιος ευθύνεται για τον μεγάλο λιμό του 1941-42; Συζητήστε με ποιο τρόπο θα μπορούσε να αμβλυνθεί το πρόβλημα της πείνας. Διαβάστε το απόσπασμα του ιστορικού Χρήστου Λούκου και τη μαρτυρία του τούρκου ανταποκριτή της εφημερίδας Vatan. Διαβάστε όσα γράφει ο ιστορικός Χάγκεν Φλάισερ για τις ενέργειες του Εμμανουήλ Τσουδερού, του πρωθυπουργού της εξόριστης ελληνικής κυβέρνησης. Για ποιο λόγο η εξόριστη κυβέρνηση ενήργησε με αυτόν τον τρόπο; Πώς κρίνετε σήμερα αυτές τις ενέργειες;

🗉 Υλικό

Δραστηριότητα εμβάθυνσης

Ένα φωτογραφικό λεύκωμα για την πείνα στην Κατοχή

... για να μας βάλει στη δραστηριότητα όπου οι μαθητές θα αναζητήσουν την έκταση, τις επιπτώσεις του μεγάλου λιμού και ταυτόχρονα την ευρύτερη σχέση αιτίας αποτελέσματος, της έννοιας δηλαδή που συνδέεται με τον ενεργό ρόλο ή τη δράση των ανθρώπων στο παρελθόν η οποία προκάλεσε μία ιστορική αλλαγή ή αντιστάθηκε σε αυτήν.

Επισκόπηση κεφαλαίων

[Απομαγνητοφώνηση](#)

- 00:00** Η οικογένεια της 9χρονης Ροζίνας στη Θεσσαλονίκη αναγκάζεται την άνοιξη του 1943 να κρυφτεί από τους Γερμανούς (1)
- 10:35** Ζωή στο γκέτο (2)
- 13:05** Το «Μαύρο Σάββατο» της 11ης Ιουλίου 1942 στην Πλατεία Ελευθερίας (3)
- 18:50** Ότι καταφέρνουν να σώσουν οι Θεσσαλονικείς Εβραίοι από τη λεηλασία των Γερμανών το χρησιμοποιούν για να σωθούν και να κρυφτούν (4)
- 20:06** Συγγραφή του ημερολογίου ενώ κυλούσε η ζωή που κρεμιόταν από μια τριχιά (5)
- 22:14** Η ζωή στην κρυψώνα (6)
- 25:47** Οι Γερμανοί χρησιμοποιούν για άλλη μια φορά δόλο για να πετύχουν το φονικό τους σχέδιο (7)
- 27:00** Λέων Μπατής γυρνάει από το Άουσβιτς, μιλάει για αυτά που είδε και έζησε και κανείς δεν τον πιστεύει (8)
- 28:29** Η τύχη της εβραϊκής περιουσίας στη Θεσσαλονίκη (9)
- 31:17** Οι Εβραίοι της Ελλάδας : μία πολυσχιδής κοινότητα (10)

☰ Δραστηριότητα

"...φάχναμε να βρούμε ασχολίες, για να μπορέσουμε να ζήσουμε κρυμμένοι. Δεν ξέραμε πόσο θα κρατούσε αυτό..." 📄

Διδακτικό σχόλιο

Η δεκ
Ευρώ
όλη π
Τρεμπ
μετέφ
Ευρώ
κατά

ΣΗΜΕ

Τι γν
γνωρί
και σ
μπορε
αποτε
πολέμ

ΔΡΑΣΤ

Αυτή η δραστηριότητα θίγει τη τύχη των μικρών παιδιών που έπεσαν θύματα του εξολοθρευτικού αντισημιτισμού των Γερμανών κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Καλεί τις μαθήτριες και τους μαθητές να προβληματιστούν πάνω στον τραγικό θάνατο εκατοντάδων χιλιάδων Εβραϊοπουλων απ' όλη την Ευρώπη· μια πραγματικότητα που φανερώνει τον απάνθρωπο φανατισμό και παραλογισμό της ναζιστικής ιδεολογίας και αποτελεί ένα από τα κριτήρια της ιστορικής μοναδικότητας της Σοά. Την ίδια στιγμή, η αναφορά στα «Κρυμμένα παιδιά της Κατοχής στη Ελλάδα» που επέζησαν της ναζιστικής λαίλαπας παροτρύνει τις μαθήτριες και τους μαθητές να αναλογιστούν την αξία της συγκυρίας της κοινωνικής αλληλεγγύης και της οικονομικής διάστασης ως παράγοντες επιβίωσης των διωκόμενων Εβραίων κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος. Καθώς αυτές οι παράμετροι έχουν διαχρονική αξία για την ιστορική έρευνα η ολομέλεια της τάξης αποκτά μέσα απ' αυτή τη δραστηριότητα επιστημονικά εργαλεία που θα φανούν χρήσιμα στη μελέτη και άλλων ιστορικών γεγονότων εκτός της Σοά.

Καταρχήν ακούστε προσεκτικά τη συνέντευξη και εντοπίστε τα αποσπάσματα, στα οποία η Ροζίνα Ασσέρ-Πάρδο αναφέρεται στα τραυματικά περιστατικά που σημάδεψαν τη ζωή της στην κρυψώνα. Στη συνέχεια γράψτε ένα ρεπορτάζ για τη ζωή των κρυμμένων Εβραϊοπουλων. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αναφορές από τη συνέντευξη και από τις πηγές στο πρόσθετο υλικό. Δημοσιεύστε το ρεπορτάζ στην ιστοσελίδα του σχολείου ή της τάξης σας την 18^η Μαΐου, ημέρα θανάτου της Ροζίνας Ασσέρ-Πάρδο .

📄 Υλικό

Στο ψηφιακό περιβάλλον κάθε δραστηριότητας αρχικά βλέπουμε τον τίτλο της που όπως είπαμε, τις περισσότερες φορές είναι μία χαρακτηριστική φράση του μάρτυρα.

Ακολουθεί το διδακτικό σχόλιο με την ενεργοποίηση της ένδειξης “info”. Αυτό έχει σκοπό να δώσει πληροφορίες στον εκπαιδευτικό για τις προεκτάσεις που μπορεί να πάρει η δράση των μαθητών και τα επιπλέον εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν, να πληροφορήσει για τη συγκεκριμένη διδακτική προσέγγιση και τις ιστορικές έννοιες που υποστηρίζει ή να αναφερθεί στους στόχους που επιδιώκουμε με την εμπλοκή των μαθητών.

☰ Δραστηριότητα

"...ψάχναμε να βρούμε ασχολίες, για να μπορέσουμε να ζήσουμε κρυμμένοι. Δεν ξέραμε πόσο θα κρατούσε αυτό..." 📄

Η δεκάχρονη Ροζίνα είναι ένα από τα ελάχιστα τυχερά Εβραίοπουλα στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ευρώπη που γλίτωσαν από τη ναζιστική θηριωδία. Περίπου 13.000 παιδιά εβραϊκού θρησκευματος απ' όλη την Ελλάδα βρήκαν φριχτό θάνατο στα στρατόπεδα εξόντωσης του Άουσβιτς (Μπιρκενάου) και της Τρεμπλίνκα, αλλά και στον βυθό του Αιγαίου όταν βυθίστηκε το πλοίο *Τανάις* που τον Ιούνιο του 1944 μετέφερε τους Εβραίους της Κρήτης στην Αθήνα. Περίπου 1,5 εκατομμύριο παιδιά απ' όλες τις χώρες της Ευρώπης ήταν ανάμεσα στα 6 εκατομμύρια Εβραίων που δολοφόνησαν οι Ναζί και οι συνεργάτες τους κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος.

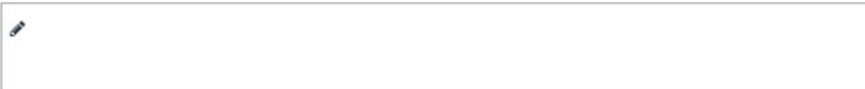
ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Τι γνωρίζετε για τις ιστορίες άλλων κρυμμένων Εβραίοπουλων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη; Τι γνωρίζουμε γενικά για την τύχη των Εβραίοπουλων στα χέρια των Ναζί, τόσο μέσα στις πατρίδες τους όσο και στα στρατόπεδα εξόντωσης; Τι φανερώνει αυτή η πολιτική για τον αντισημιτισμό των ναζί; Πως μπορούμε να συνδέσουμε τις γνώσεις μας από το Ολοκαύτωμα με τη γενικά αποδεκτή θέση, ότι τα παιδιά αποτελούν μια ευάλωτη και ευπαθή κοινωνική ομάδα τα οποία υποφέρουν σε περιόδους κρίσης και πολέμου περισσότερο από τους άλλους ανθρώπους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Καταρχήν ακούστε προσεκτικά τη συνέντευξη και εντοπίστε τα αποσπάσματα, στα οποία η Ροζίνα Ασσέρ-Πάρδο αναφέρεται στα τραυματικά περιστατικά που σημάδεψαν τη ζωή της στην κρυψώνα. Στη συνέχεια γράψτε ένα ρεπορτάζ για τη ζωή των κρυμμένων Εβραίοπουλων. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αναφορές από τη συνέντευξη και από τις πηγές στο πρόσθετο υλικό. Δημοσιεύστε το ρεπορτάζ στην ιστοσελίδα του σχολείου ή της τάξης σας την 18^η Μαΐου, ημέρα θανάτου της Ροζίνας Ασσέρ-Πάρδο .

📄 Υλικό

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

- 00:00 Η οικογένεια της 9χρονης Ροζίνας στη Θεσσαλονίκη αναγκάζεται την άνοιξη του 1943 να κρυφτεί από τους Γερμανούς (1)
- 10:35 Ζωή στο γκέτο (2)
- 13:05 Το «Μαύρο Σάββατο» της 11ης Ιουλίου 1942 στην Πλατεία Ελευθερίας (3)
- 18:50 Ότι καταφέρνουν να σώσουν οι Θεσσαλονικείς Εβραίοι από τη λεηλασία των Γερμανών το χρησιμοποιούν για να σωθούν και να κρυφτούν (4)
- 20:06 Συγγραφή του ημερολογίου ενώ κυλούσε η ζωή που κρεμιόταν από μια τρίχα (5)
- 22:14 Η ζωή στην κρυψώνα (6)
- 25:47 Οι Γερμανοί χρησιμοποιούν για άλλη μια φορά δόλο για να πετύχουν το φονικό τους σχέδιο (7)
- 27:00 Λέων Μπατής γυρνάει από το Άουσβιτς, μιλάει για αυτά που είδε και έζησε και κανείς δεν τον πιστεύει (8)
- 28:29 Η τύχη της εβραϊκής παρουσίας στη Θεσσαλονίκη (9)
- 31:17 Οι Εβραίοι της Ελλάδας : μία πολυσχιδής κοινότητα (10)

Στη συνέχεια εμφανίζεται η εκφώνηση δηλαδή η είσοδος στο θέμα έτσι ώστε κατάλληλα να στραφεί το βλέμμα των μαθητών στο ιστορικό πλαίσιο.

Στο σημείο συζήτησης που ακολουθεί μπαίνουν τα πιο προκλητικά, μερικές φορές, ερωτήματα. Τα ερωτήματα εκείνα τα οποία επιδιώκουμε να προκαλέσουν τη γνωστική σύγκρουση που πρέπει να συμβαίνει ανάμεσα στη βιωμένη ή αλλιώς προεπιστημονική γνώση – τη φέρνουν τα παιδιά στο σχολείο μέσα από τη διαδικασία κοινωνικοποίησής τους – και τη σχολική επιστημονική γνώση.

Τέλος η δραστηριότητα μαθαίνει στα παιδιά να κάνουν ιστορία με την εμπλοκή τους στη δημιουργία συνεκτικών και περιεκτικών αφηγηματικών πλαισίων με την υποστήριξη των πηγών και τις αναθέσεις δημιουργικών και ερευνητικών δράσεων.

Η ειδικά επισημασμένη λέξη «Υλικό» με το χαρακτηριστικό εικονίδιο του ανοιχτού φακέλου θα δώσει την πρόσβαση στις πηγές που συνδέονται με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

- 00:00 Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και η κατάληψη της Ελλάδας από τους Γερμανούς (1)
- 01:45 Εκποτισμός του Μωσέ Αελιών και άλλων Εβραίων της Θεσσαλονίκης από τους Γερμανούς στο στρατόπεδο συγκέντρωσης και εξόντωσης του Άουσβιτς το 1943 (2)
- 04:35 Άφιξη του τρένου στο Άουσβιτς – Σελεξιόν και πρώτες εμπειρίες (3)
- 14:56 Αλληλεγγύη μεταξύ κρατουμένων στο Άουσβιτς (4)
- 17:57 Δολοφονίες Εβραίων στους θαλάμους αερίων του Μπιρκενάου (5)
- 20:35 «Μουσουλμέν»- Κρατούμενοι στο Άουσβιτς που είχαν παραιτηθεί από κάθε διάθεση για ζωή (6)
- 22:21 Αλληλεγγύη μεταξύ κρατουμένων στο στρατόπεδο του Άουσβιτς (7)
- 25:32 Εκκένωση του Άουσβιτς τον Ιανουάριο του 1945 και «πορείες θανάτου» προς τα στρατόπεδα Μασουτχάουζεν, Μελκ και Έμπενζεε (8)
- 31:45 Απελευθέρωση του Μωσέ Αελιών στο στρατόπεδο Έμπενζεε τον Μάιο του 1945 από τον αμερικάνικο στρατό (9)
- 32:28 Απόφαση μετανάστευσης στην Παλαιστίνη (10)
- 34:01 Αντισημιτισμός στην προπολεμική Θεσσαλονίκη (11)
- 35:57 Αρχιραββίνος Θεσσαλονίκης Κόρετς (12)

☰ Δραστηριότητα

Τι μας λέει ο Μωσέ Αελιών για τη ζωή του;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Παρακολουθήστε τη συνέντευξη του Μωσέ Αελιών. Σημειώστε όσα σας έκαναν εντύπωση και τα ερωτήματα στα οποία θα θέλατε να σας απαντήσει. Τοποθετήστε τις σημειώσεις σας στον πίνακα που ακολουθεί και αναζητήστε αντίστοιχες καταχωρίσεις στο διαδραστικό χάρτη και στη σύντομη βιογραφία του. Στη συνέχεια αντιστοιχίστε τις σημειώσεις σας με τα ιστορικά γεγονότα που αναφέρονται στη χρονογραμμή κάτω από τον πίνακα

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Συζητήστε τον τρόπο με τον οποίο ο Μωσέ Αελιών αναφέρεται στα διάφορα γεγονότα που σημάδεψαν την μακρά του πορεία από τη Θεσσαλονίκη μέχρι το Ισραήλ. Ποιες πτυχές τονίζει περισσότερο;

📄 Υλικό

Μορφοποίηση ▾ 13pt ▾ ↶ ↷ **B** *I* U A ▾ A ▾ 📄 🔄

Η ιστορία του Μωσέ Αελιών	Οι σημειώσεις μου	Ιστορικά γεγονότα
---------------------------	-------------------	-------------------

Το ειδικό παράθυρο εργασίας επιτρέπει στους μαθητές να κρατούν σημειώσεις ή να προχωρούν στη συγγραφή κειμένων ανάλογα με το έργο που τους έχει ανατεθεί. Σε κάποιες περιπτώσεις στο παράθυρο εργασίας έχουν συμπεριληφθεί πίνακες που διευκολύνουν τους μαθητές στην κατηγοριοποίηση των πληροφοριών ή στη λήψη σημειώσεων.

Ένα φωτογραφικό λεύκωμα για την πείνα στην Κατοχή

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής, εκδόθηκαν δύο φωτογραφικά λευκώματα για τον λιμό της Αθήνας και του Πειραιά, τα οποία στόχευαν να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη στις συμμαχικές χώρες. Ήταν το λεγόμενο *Μαύρο Λεύκωμα* της Βούλας Παπαϊωάννου και το *Starvation in Greece* με φωτογραφίες του Αριστοτέλη Κουτσομάρη. Στο πρώτο οι φωτογραφίες αφήνονται να μιλήσουν μόνες τους ενώ στο δεύτερο κάθε φωτογραφία συνοδεύεται από σύντομο σχόλιο ή περιγραφή. Δημιουργήστε κι εσείς το δικό σας φωτογραφικό λεύκωμα (ή, εναλλακτικά, ένα κολάζ) για την πείνα στην Κατοχή, αξιοποιώντας τις φωτογραφίες που θα βρείτε στο υλικό – κάποιες από τις οποίες προέρχονται από τα ανωτέρω λευκώματα και κάποιες από άλλες πηγές.

Οι δραστηριότητες είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας και οι αναθέσεις εργασιών επιδιώκουν να ανταποκριθούν στις διαφορετικές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και το μαθησιακό στυλ των μαθητών. Η διδακτική προσέγγιση διαπερνά ποικιλία μεθόδων προκειμένου οι μαθητές να αποδώσουν νόημα στο περιεχόμενο και να ενδιαφερθούν να το κατακτήσουν. Έτσι θα συναντήσουμε δραστηριότητες συγγραφής κειμένων όπως αλληλογραφία, ψηφιακές δημιουργίες όπως εικονικές εκθέσεις ή λευκώματα, κριτική συζήτηση με βάση το πληροφοριακό υλικό, επεξεργασία χαρτών ή δημιουργία διαγραμμάτων. Τα προϊόντα της μάθησης δηλαδή αυτό που θα προκύψει από τη λειτουργία της ιστορικής έρευνας, διαφοροποιούνται μέσα από τη δυνατότητα που δίνεται στους μαθητές να παρουσιάσουν την κατανόησή τους ή τις δεξιότητες ιστορικής σκέψης που προσέγγισαν με διάφορες και διαφορετικές μορφές.

Το πρώτο σύνθημα στον τοίχο ήταν... "Ψωμί και συσσίτιο"

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Ποιες αναμνήσεις της από την εποχή της μεγάλης πείνας αναφέρει η Άλκη Ζέη;
- Σε ποιες ελλείψεις ειδών διατροφής αναφέρεται; Ποιες άλλες ελλείψεις ειδών αναγκαίων για την καθημερινή ζωή περιγράφει;
- Να συζητήσετε τα λόγια της μικρής τότε Άλκης: "θα πω στην κυρία Γαρουφαλία, να με πάρει γάτα". Γιατί δάκρυσε ο πατέρας της;

Χωριστείτε σε ομάδες ή επιλέξτε κάποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Είστε ιστορικοί. Αφού διατρέξετε το υλικό που σας έχει δοθεί να γράψετε ένα κείμενο που θα αναφέρει τα αίτια του λιμού της Κατοχής (ως 250 λέξεις)
- Είστε κοινωνιολόγοι. Αφού διατρέξετε το υλικό που σας έχει δοθεί να γράψετε ένα κείμενο που θα αναφέρει τα επιπτώσεις του λιμού στην κοινωνία της εποχής (ως 250 λέξεις)
- Είστε οικονομολόγοι. Αφού διατρέξετε το υλικό που σας έχει δοθεί να γράψετε ένα κείμενο που θα αναφέρει τις οικονομικές διαστάσεις του λιμού της Κατοχής (ως 250 λέξεις)
- Είστε δημοσιογράφοι. Αφού διατρέξετε το υλικό που σας έχει δοθεί να γράψετε ένα κείμενο που θα παρουσιάζει το λιμό της Κατοχής στην Αθήνα (ή σε όποιο τόπο ζείτε) (ως 250 λέξεις)
- Είστε καλλιτέχνες (μουσικοί, εικαστικοί, λογοτέχνες, σκιτσογράφοι..). Αφού διατρέξετε το υλικό που σας έχει δοθεί να δημιουργήσετε ένα έργο (μουσικό, εικαστικό, κλπ) που θα παρουσιάζει όψεις του λιμού της Κατοχής
- Είστε μαθητές. Στέλνετε ένα γράμμα στη φίλη σας τη Μαρία που ζει στην Μ. Βρετανία και της περιγράφετε την κατάσταση που βιώνετε με την οικογένειά σας.
- Αφού ολοκληρώσετε τις εργασίες σας, να τις παρουσιάσετε στην τάξη σας και να συζητήσετε για το θέμα του κατοχικού λιμού από όλες τις απόψεις που διερευνήσατε.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ Ελένη Σαββατιανού-Γεωργαντά

Η Απελευθέρωση της Αθήνας, 12 Οκτωβρίου 1944

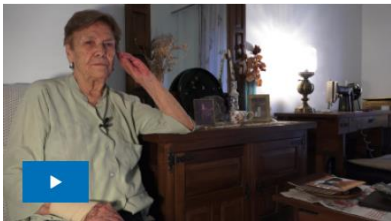
να υποθέσετε ότι είστε μαθητής/τρια με τη σημερινή σας ηλικία και ζείτε τις μέρες της Απελευθέρωσης στην Αθήνα του Οκτώβρη του 1944. Να περιγράψετε τα συναισθήματά σας σε ένα γράμμα που θα στείλετε σε ένα φίλο ή φίλη σας που βρίσκεται στα Χανιά της Κρήτης που ακόμη δεν έχουν απελευθερωθεί από τα στρατεύματα κατοχής (μέχρι τις 8 Μάη 1945).

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ Πλουσία Λιακατά

«Και περνάω το posto di blocco με το Λιλή Μαρλέν»

Δημιουργήστε μία εικονική αίθουσα έκθεσης που θα της δώσετε τον τίτλο «Οι Νέοι και οι Νέες στην Κατοχή και την Αντίσταση». Στην εικονική αίθουσα θα αναρτήσετε αφίσες και φωτογραφίες που θα βρείτε στα «Υλικά» της ενότητας «Αντίσταση» ή σε άλλες πηγές. Κάτω από κάθε ανάρτηση γράψτε ένα μικρό κείμενο που να περιγράφει και σχολιάζει όσα δείχνει η εικόνα.

ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ/ΣΟΑ Μωσέ Αελιών

«...οι Βουλγάροι ήτανε όχι σύμμαχοι, αλλά ήτανε προ Γερμανοί να πούμε...»

α) Επεξεργαστείτε ψηφιακά τον χάρτη της Ελλάδας που θα βρείτε στα υλικά της δραστηριότητας και γράψτε με κόκκινα γράμματα τις πόλεις όπου υπήρχαν εβραϊκές κοινότητες πριν το Ολοκαύτωμα.

β) Στον ήδη επεξεργασμένο χάρτη της Ελλάδας τοποθετήστε πράσινες κυκλικές ενδείξεις στους τόπους που υπάρχουν εβραϊκές κοινότητες σήμερα. Τι παρατηρείτε;

γ) Χρησιμοποιείστε τις πληροφορίες από το οπτικοακουστικό υλικό που συνοδεύει τη δραστηριότητα και γράψτε ένα χρονογράφημα σχετικά με το Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων που κατοικούσαν στην ανατολική Μακεδονία και Θράκη από τους Βούλγαρους κατακτητές και δημοσιεύστε το στην ιστοσελίδα του σχολείου σας την 4^η Μαρτίου, την ημέρα που συνελήφθησαν οι Εβραίοι και Εβραίες στη βουλγαρική ζώνη κατοχής.

«Πατέρα πρέπει να πάω σχολείο;»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Στις συνεντεύξεις τους, η Δήμητρα Ρουμπέση και η Δήμητρα Παυλίδου, αφηγούνται σκηνές από τη σχολική τους ζωή κατά την περίοδο της Κατοχής. Στον Πειραιά η πρώτη, στη Θράκη η δεύτερη, περιγράφουν διαφορετικές μεταξύ τους εμπειρίες, οι οποίες αποτυπώνουν τον διαφορετικό ρόλο του σχολείου στις περιοχές που βρίσκονταν υπό γερμανική κατοχή σε σχέση με εκείνες που βρίσκονταν υπό βουλγαρική κατοχή. Επικεντρωθείτε στα σχετικά σημεία, σημειώστε ότι σας έκανε εντύπωση και, στη συνέχεια, ταξινομήστε τις σημειώσεις σας σε δύο λίστες (σε μορφή γραφικής απεικόνισης – infographic), μία για την κάθε μάρτυρα.

Στο πρόσθετο υλικό της δραστηριότητας, θα βρείτε πολλαπλές πηγές για την εκπαίδευση στα χρόνια της Κατοχής. Διατρέξτε τις πηγές αυτές αναζητώντας στοιχεία που φωτίζουν τις μνήμες των μαρτύρων και μπορούν να εμπλουτίσουν και να τεκμηριώσουν τη γραφική σας απεικόνιση.

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Η Δήμητρα Παυλίδου αναφέρει πως στο σχολείο μάθαινε να μιλάει βουλγαρικά και να τραγουδάει το «Μπελομόριε», ένα βουλγαρικό αλυτρωτικό τραγούδι. Ανάμεσα στις πηγές, που περιλαμβάνονται στο υποστηρικτικό υλικό της δραστηριότητας, θα βρείτε τις συγκεκριμένες οδηγίες που είχαν δοθεί στους βούλγαρους σχολικούς επιθεωρητές για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και της σχολικής ζωής. Πού αποσκοπούσαν αυτές οι οδηγίες; Τι κυρίως ήθελαν να πετύχουν οι Βούλγαροι στις περιοχές που βρίσκονταν υπό την κατοχή τους; Συζητήστε για την κατάσταση που είχε διαμορφωθεί στην ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη κατά την περίοδο της Κατοχής, αντιπαραβάλλοντας τις οπτικές Ελλήνων και Βουλγάρων.

📄 Υλικό

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00	Πρόλογος (1)
01:23	Έξωση (2)
03:29	Πείνα (3)
07:20	Σχολείο (4)
10:02	Εβραίοι (5)
12:25	Αντίσταση (6)
14:39	Απώλεια (7)
18:07	Βία (8)
22:16	Απελευθέρωση (9)

Κάποιες δραστηριότητες καλούν τους μάρτυρες σε μια αλληλεπιδραστική διαλεκτική διαδικασία μεταξύ τους. Το στοίχημα και εδώ είναι η κριτική ιστορική σκέψη δηλαδή ο συστηματικός έγκυρος στοχασμός επί σημαντικών γεγονότων ή φαινομένων ο οποίος αποσκοπεί στην επαρκή εξήγησή τους. Αναμφίβολα ο καλύτερος τρόπος για να γίνει αυτό είναι να βρεθεί ο μαθητής απέναντι σε δύο αντίπαλες ή διαφορετικές αφηγήσεις, να τις αναλύσει, να τις ερμηνεύσει και να δημιουργήσει ανοιχτά ιστορικά πλαίσια.

Για παράδειγμα η αφήγηση της Πειραιώτισσας Ρουμπέση για το σχολείο που επιτελούσε το ρόλο διαμοίρασης συσσιτίου είναι εκ διαμέτρου διαφορετική από την αφήγηση για το σχολείο της Θρακιώτισσας Δήμητρας Παυλίδου που αποσκοπούσε να ενσταλάξει στους μαθητές την βουλγαρική εθνική συνείδηση.

Η πιο έντονη ανάμνηση της ζωής μου. Μ. Γλέζος

| Μανώλης Γλέζος | 9 Σεπτεμβρίου 1922 – 30 Μαρτίου 2020 |

Η πιο έντονη ανάμνηση της ζωής μου, είναι η μάνα μου. Με ρωτάνε διαρκώς για τη σημαία. Εγώ όμως, ακόμα κι από την ιστορία της σημαίας, θυμάμαι τη μάνα μου. Όταν γυρίζαμε εκείνη την ημέρα στα σπίτια μας, η ώρα ήταν περασμένη, μετά τα μεσάνυχτα. Πάω στο σπίτι και βλέπω τη μάνα μου ένα κουβάρι στα σκαλοπάτια απ' έξω.

Με περίμενε. Την πλησιάζω και της λέω, «Μάνα!» Σηκώνεται απότομα, με πιάνει από τον λαιμό, με πάει στην κουζίνα για να μην ακούσουν οι άλλοι και ξυπνήσουν και μου λέει, «Πού ήσουν;»

Τότε εγώ ανοίγω το σακάκι και της δείχνω το κομμάτι της σβάστικας που είχαμε κόψει. Με αγκαλιάζει, με φιλάει και μου λέει, «Πήγαινε κοιμήσου».

Την άλλη μέρα το πρωί, ακούω τον εξής διάλογο: Ο πατριός μου τη ρωτάει, «Πού ήταν χθες το βράδυ ο μεγάλος σου γιος;»

Του απαντάει, «Ανέβα στην ταράτσα και κοιτάξε στην Ακρόπολη».

Ποτέ μου δεν τη ρώτησα πώς το κατάλαβε. Θα το θεωρούσα προσβολή στη νοημοσύνη της.

Αλλά για μένα αυτό ήταν το πιο συγκινητικό συμβάν στην ιστορία μου. Η μάνα μου.

Πηγή: Vice. [Η πιο έντονη ανάμνηση της ζωής μου. Μ. Γλέζος](#). Ανακτήθηκε 06/04/2020.

Μ. Γλέζος - Λ. Σάντας - Σημαία

Πηγή: news247. [Όταν ο Μανώλης Γλέζος](#) 04/06/2020.

Το κατέβασμα της σβάστικας

ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 47 - ΑΡΧΗ 414 ΑΣΕΠΕΥΚΤΗ ΓΕΛΑΤΙΝΗ ΕΠΙΧΡΩΜΗΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΡ. ΑΡΧ. 3 ΤΟ ΜΗΝΟΣ ΑΡ. 3 ΤΗΛ. 9.221-2322

ΕΡΓΑ ΑΝΟΗΤΩΝ - Η ΕΓΚΑΘΙΣΤΗΝ - Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΔΕΝ Θ' ΑΝΕΧΘΗ ΝΑ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΚΟΛΑΦΟΥΣ Ο ΛΑΟΣ
ΕΞ ΑΙΤΙΑΣ ΜΕΡΙΚΩΝ ΑΝΟΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ
ΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΑ ΠΡΟΧΘΕΣΙΝΑ ΑΥΤΗΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
Σήμερον, 1 Ιουνίου 1941, η Κυβέρνησις της Ελλάδος, με την προσηλωμένην της προσοχήν, εφάρμοσε, εναντίον των ανωτέρω φημιών, τα μέτρα της κυρώσεως, καθ' ύλην και καθ' εφόδον, σύμφωνα με το άρθρον 17 του Συντάγματος, και το άρθρον 1 του Ν. 1573/1941, περί της κυρώσεως των ανηθικών πράξεων, και της προστασίας της εθνικής τιμής.

Δημοσίευμα για το κατέβασμα της σβάστικας από την Ακρόπολη από τον Μ. Γλέζο και τον Απ. Σάντα - Η πρώτη αντιστασιακή ενέργεια. Δεξιά η ανακοίνωση του Γερμανού Φρουράρχου Αθηνών αναγγέλλει την ποιή του θανάτου για τους δράστες της υποστολής της σημαίας, Ελεύθερο Βήμα, Κυριακή 1 Ιουνίου 1941

Πηγές:
• Ανακοίνωση γερμανικού Φρουραρχείου (1941, Ιούνιος 1). Εφημ. *Ελεύθερον Βήμα*, αρ. φύλλου 6794
• Η Αθήνα Ελεύθερη, 12 Οκτωβρίου 1944. *Φωτογραφίες*. Ανακτήθηκε 29/03/2020.

ντοκιμαντέρ, συνεντεύξεις, φωτογραφίες, αφίσες. Όπως αυτές οι πηγές στο σενάριο Καθημερινή Ζωή όπου παρουσιάζεται η πρώτη αντιστασιακή ενέργεια του Γλέζου και του Σάντα όταν κατέβασαν τη σημαία των ναζί από την Ακρόπολη. Εκτός από φωτογραφίες, αφίσες, πρωτοσέλιδα εφημερίδων της εποχής, βλέπουμε και την ανθρώπινη διάσταση καθώς στη συνέντευξή του Μανώλη Γλέζου διαβάζουμε ότι η πιο έντονη ανάμνηση από αυτή τη δράση ήταν η μάνα του.

Ο ύμνος της ΕΠΟΝ

Η φωτογραφία από το 1ο Συνέδριο της ΕΠΟΝ. Ομάδα αετόπουλων της Αθήνας με το χωνί (σήμα κατατεθέν της δρ στην πρωτεύουσα κατά της διάρκειας της κατοχής) απευθύνουν το χαιρετισμό τους στους συνέδρους.

Ακούστε [εδώ](#) τον ύμνο της ΕΠΟΝ (Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων)

Στίχοι

Του σκλάβου η οργή έχει ξεχειλίσει
στις πολιτείες και στα χωριά
κι απ' ώρα σ' ώρα θ' αντηχήσει
Παιάνας για μας η λευτεριά.

Του νέου Αντάρτη το μαχαίρι
κι ορμή του νέου αγωνιστή,
λυγούν το βάρβαρο το χέρι
του δολοφόνου του ληστή.

Είμαστε οι νέοι αντιφασίστες
θεμελιωτές της νέας γενιάς
εκδικητές μαζί και χτίστες
της λευτεριάς και της δουλειάς.

Για σας κρεμάλα καταφρόνια
καταχτητές υστερικοί
δεν μας φοβίζουν τα κανόνια
ούτε των όπλων η κλαγγή.

Η νέα γενιά περνά προστάζει
γεμάτη αγάπη φως πνοή
σκλάβος του Αίμου σάς φωνάζει
κοντά για μια νέα ζωή.

Κοντά της μόνο αγάπη ειρήνη
χαρά τραγούδι φως πνοή
η νέα γενιά περνά προστάζει
καινούργιοι ανθίσανε βλαστοί.

Ημερολόγιο κατοχής

Αποσπάσματα από το "Ημερολόγιο Κατοχής, 1941-1943" της Ειρήνης Ζαχαρία.

Τρίτη 27 Οκτωβρίου 1942

Απόψε βραδυνός περίπατος στο Κολωνάκι και περίχωρα. Ξεκίνημα στις 8.15' που έχει σκοτεινιάσει πια για καλά και πριν να βγη το φεγγάρι. Είμαστε τρεις. Πηγαίναμε σιγά σιγά σιγοτραγουδώντας. Ποιος μπορεί να υποπτευθεί τρία κοριτσόπουλα που κάνουν ρομαντικό περιπάτο πριν γυρίσουν σπίτι τους; Η μία κρατά την κόλλα, η άλλη προκηρύξεις που είναι για κόλλημα. Αυτές που είναι για μοίρασμα βρίσκονται στις τσέπες μας. Εγώ βρίσκομαι από το μέρος του τοίχου. Παραλαμβάνω μια και και ... φραπί! Εντάξει. Σε λίγο οι τοίχοι είναι για καλά στολισμένοι.

Τετάρτη 28 Οκτωβρίου 1942

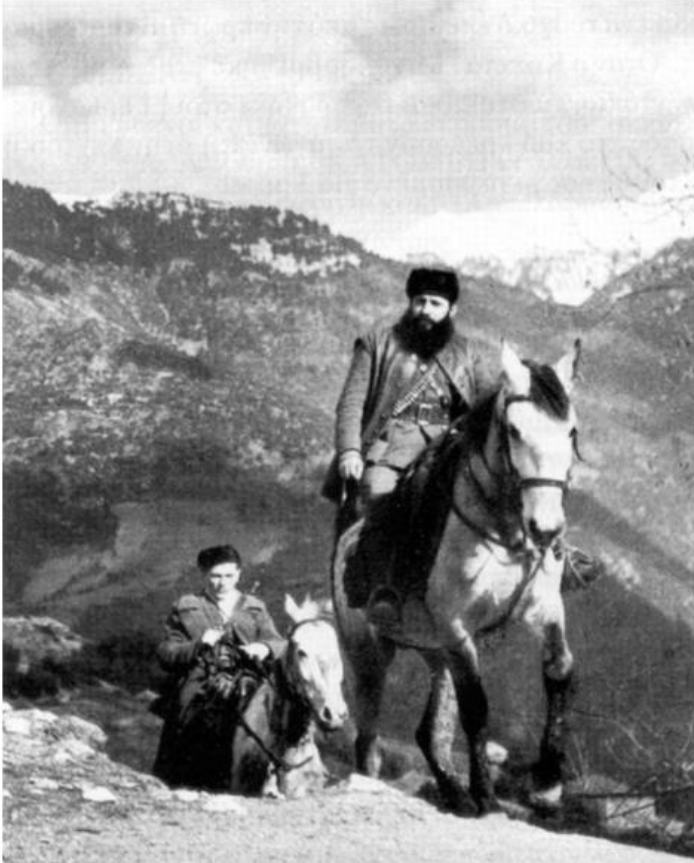
[Επέτειος του ΟΧΙ]

Το ραντεβού της νεολαίας ήταν στις 12.15' σε διάφορα σημεία της Αθήνας για να μπορέσουμε εν σώματι να σπάσουμε τη ζώνη των αστυνομικών και να καταθέσουμε τα στεφάνια μας στον Άγνωστο. Στην Πλατεία του Αγίου Γιώργη (Καρύση) που έπρεπε να συγκεντρωθούμε εμείς ήταν αδύνατο να πλησιάση κανείς. Αυτοκίνητα γεμάτα Ιταλούς οπλισμένους ως τα δόντια ήταν

Στα υλικά ακόμα θα βρούμε ημερολόγια, διαγράμματα, αποσπάσματα λογοτεχνικών έργων, στίχους, μουσική, τραγούδια, βίντεο, φιλμ.

Και όσα ακόμα μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να αντλήσουν στοιχεία, να στοχαστούν ελέγχοντας, αντιπαραβάλλοντας και διασταυρώνοντας.

Ο Άρης στη συλλογική μνήμη

Για τον Άρη γράφτηκαν την εποχή εκείνη πολλά τραγούδια. Όχι από τους ανθρώπους των γραμμάτων που εντάχτηκαν αμέσως μετά από μία μάχη του ΕΛΑΣ ενάντια στους Ιταλούς (στο Μικρό Χωριό της Ευρυτανίας) από μια γυναίκα. Ύστερα από τη Μεταπολίτευση, όταν η μνήμη της Αντίστασης ξαναζωντάνεψε, το τραγούδι αυτό διασκευάστηκε από πολλούς σημαντικούς συνθέτες: Από τον Μίκη Θεοδωράκη, τον Θάνο Μικρούτσικο, τον Νότη Σφαιρόπουλο. Εδώ, το ακούμε σε δύο διασκευές: μία της δεκαετίας του 1970, που ακολουθεί την παράδοση του δημοτικού (με νταούλια και κλαρίνα), τραγουδιζόμενο από τον Πάνο Τζαβέλλα,

<https://box.fu-berlin.de/s/fBJN5mjSzz6GkbP>

Πηγή: Πάνος Τζαβέλλας – Του Άρη

ΠΕΕΑ, η "Κυβέρνηση του Βουνού"

Τα μέλη της Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ) μαζί με τον Ιωακείμ, τον μητροπολίτη Κοζάνης και ένθερμο υποστηρικτή του ΕΑΜ. Η ΠΕΕΑ ιδρύθηκε τον Μάρτιο του 1944 για να διοικήσει τις μεγάλες περιοχές της ορεινής Ελλάδας που είχαν υπό τον έλεγχό τους οι αντάρτικες δυνάμεις του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ. Από αριστερά προς τα δεξιά διακρίνονται οι: Κώστας Γαβριηλίδης (Γεωργίας), γραμματέας του Αγροτικού Κόμματος· Σταμάτης Χατζήμπεης (Εθνικής Οικονομίας), αριστερός φιλελεύθερος· Άγγελος Αγγελόπουλος (Οικονομικών), καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών· στρατηγός Εμμανουήλ Μάντακας (Στρατιωτικών)· Γεώργιος Σιάντος (Εσωτερικών), εν ενεργεία γενικός γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος· Πέτρος Κόκκαλης (Κοινωνικής Πρόνοιας), καθηγητής Ιατρικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών· Αλέξανδρος Σβώλος, πρόεδρος της Επιτροπής (Εξωτερικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Λαϊκής Διαφώτισης), καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών· συνταγματάρχης Ευριπίδης Μπακιρτζής, αντιπρόεδρος (Εφοδιασμού)· Ηλίας Τσιριμώκος (Δικαιοσύνης), γραμματέας της Ένωσης Λαϊκής Δημοκρατίας· Νικόλαος Ασκούτης (Μεταφορών), αριστερός φιλελεύθερος.

Από τα μέλη της ΠΕΕΑ, μόνο ο Σιάντος ήταν επίσημο μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος. Οστόσο, ο Κόκκαλης και ο Μάντακας, πιθανότατα και ο Μπακιρτζής (ο «Κόκκινος Συνταγματάρχης»), ήταν κρυφά μέλη, ενώ το ΕΑΜ, στο οποίο κυριαρχούσαν οι κομμουνιστές, ασκούσε μεγάλο έλεγχο στην Επιτροπή. Η ΠΕΕΑ οργάνωσε τις εκλογές για τη συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου, που συνήλθε στο χωριό Κορυσχάδες της Ευρυτανίας τον Μάιο του 1944. Παρόλο που η ΠΕΕΑ δεν προβλήθηκε επίσημα ως εναλλακτική λύση προς την εξόριστη κυβέρνηση, η ίδια της η ύπαρξη συνιστούσε πρόκληση στην εξουσία της τελευταίας. Η έκκληση της ΠΕΕΑ για συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής ενότητας και για μεγαλύτερη συνεργασία με τις αριστερές αντιστασιακές δυνάμεις προκάλεσε στους κόλπους των ελληνικών δυνάμεων στη Μέση Ανατολή την εξέγερση των στοιχείων που έκλιναν προς το ΕΑΜ και την ΠΕΕΑ.

Πηγή: Clogg, R. (2002). *Συνοπτική ιστορία της Ελλάδας 1770-2000*. Αθήνα: Κάτοπτρο. Σελ. 158-159.

Κάθε πηγή, κάθε φωτογραφία, κάθε τραγούδι σχολιάζονται και τοποθετούνται στο ιστορικό τους πλαίσιο. Για παράδειγμα το ντοκουμέντο «Ο Άρης στη συλλογική μνήμη» θα περιγράψει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες γράφτηκε το τραγούδι «Του Άρη», ύστερα από μια μάχη του ΕΛΑΣ, και τις διασκευές που έγιναν ύστερα από την Μεταπολίτευση όταν η μνήμη της Αντίστασης ξαναζωντάνεψε.

Λεξικό

[Αγροτικές Φυλακές Αγιάς](#)
[Αετόπουλα](#)
[Αντισημιτισμός](#)
[Αντίσταση](#)
[Αντολφ Άιχμαν \(Adolf Eichmann\)](#)
[Αουσβιτς](#)
[Απέλ \(Arrel\)](#)
[Απόσπασμα Σούμπερτ](#)
[Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός](#)
Δαμασκηνός

Αγροτικές Φυλακές Αγιάς

Κεντρικό σωφρονιστικό κατάστημα στον Νομό Χανίων της Κρήτης, σε λειτουργία μέχρι σήμερα. Η επίσημη ονομασία του είναι "Άγροτικό Κατάστημα Κράτησης Αγιάς". Την περίοδο της Κατοχής ήταν η μεγαλύτερη φυλακή των γερμανικών αρχών Κατοχής στην Κρήτη, επίσης διαμετακομιστικό κέντρο για εκτοπισμούς στην επικράτεια του Γ' Ράιχ και τόπος εκτελέσεων.

Αετόπουλα

Τα «Αετόπουλα» ήταν παιδιά που πήραν μέρος στον αντιστασιακό αγώνα. Στις αρχές του 1943 όταν με την άνοδο της αντιστασιακής πατριωτικής δράσης της νεολαίας ιδρύθηκε η Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (ΕΠΟΝ) δημιουργήθηκε και το παιδικό τμήμα της που ήταν τα Αετόπουλα. Αυτές οι ομάδες των παιδιών ηλικίας του Δημοτικού πρόσφεραν πολλά στην Αντίσταση, κυρίως στον επικίνδυνο ρόλο του συνδέσμου.

Αντισημιτισμός

Αντισημιτισμός είναι μια συγκεκριμένη αντίληψη για τους Εβραίους, η οποία ενδέχεται να εκφράζεται ως μίσος απέναντί τους. Οι ρητορικές και φυσικές εκδηλώσεις του αντισημιτισμού στρέφονται κατά Εβραίων ή μη Εβραίων και/ή κατά της περιοσιότητας τους, κατά θεσμών και θρησκευτικών εγκαταστάσεων της εβραϊκής κοινότητας.

Αντίσταση

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής η αντίσταση ξεκίνησε από τις πόλεις. Γρήγορα επεκτάθηκε και στην ύπαιθρο, όπου αναπτύχθηκε περισσότερο και εξελίχθηκε σε ένοπλο αγώνα ενάντια στους κατακτητές. Εκεί οι αγρότες οργανώθηκαν για να σώσουν την παραγωγή τους από τη λεηλασία. Η σημαντικότερη ένοπλη αντιστασιακή οργάνωση ήταν ο Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός (ΕΛΑΣ), στρατιωτικό τμήμα του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ) ο οποίος ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1942. Άλλη σημαντική οργάνωση ήταν ο Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος (ΕΔΕΣ), ο οποίος ιδρύθηκε το 1941 από προσωπικότητες που στο Μεσοπόλεμο ανήκαν στο κόμμα των Φιλελευθέρων. Οι δύο οργανώσεις έκαναν μαζί την πρώτη σημαντική αντιστασιακή ενέργεια ενάντια στους κατακτητές: ανατινάζοντας τη γέφυρα του Γοργοπόταμου (Νοέμβριος 1942). Άλλες οργανώσεις ένοπλης αντίστασης ήταν η Εθνική και Κοινωνική Απελευθέρωση (ΕΚΚΑ), η Πανελλήνια Ένωση Αγωνιζόμενων Νέων (ΠΕΑΝ).

Παράλληλα με τα «Υλικά» των δραστηριοτήτων στην εκπαιδευτική πλατφόρμα οι μαθητές θα βρουν το «Λεξικό», ένα Γλωσσάρι ιστορικών στοιχείων-προσώπων-ενοιών που μπορεί να γίνει πολύτιμο εργαλείο αναφοράς στην έρευνά τους και στην παραγωγή των κειμένων τους.

Θέματα

Υλικά

Χρονολόγιο

Λεξικό

Αναζήτηση

1942

Ευρώπη

Αίτια αύξησης αριθμού στρατοπέδων

23 Οκτωβρίου 1942

Ευρώπη

Ήττα Γερμανών και Ιταλών στο Ελ Αλαμίν

23 Νοεμβρίου 1942

Ευρώπη

Περικύκλωση της Γερμανικής Στρατιάς στο Στάλινγκραντ από τις Σοβιετικές Δυνάμεις

16 Φεβρουαρίου 1942

Ελλάδα

Ίδρυση του Ελληνικού Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού (ΕΛΑΣ)

1 Ιανουαρίου 1942

Ελλάδα

Απέλαση Εβραίων από το Γκέτο της Λόντζ

1942

11 Οκτωβρίου 1941

Ελλάδα

Άφιξη του τουρκικού πλοίου «Κουρτουλούς» στο λιμάνι του Πειραιά

17 Οκτωβρίου 1941

Ελλάδα

Αντίποινα: Κερδύλια

23 Οκτωβρίου 1941

Ελλάδα

Αντίποινα: Μεσόβουνο

28 Οκτωβρίου 1941

Αντίσταση

Σύλληψη φοιτητών από Ιταλούς καραμπινιέρους

26 Νοεμβρίου 1941

Ολοκαύτωμα / Ισά

Κατασκευή του Άουσβιτς II από τις αρχές των Ες Ες

Δεκέμβριος 1941

Ελλάδα

Ο μεγάλος λιμός

7 Δεκεμβρίου 1941

Ευρώπη

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης - Καταναγκαστική Εργασία - Νύχτα και Ομίχλη

8 Δεκεμβρίου 1941

Ολοκαύτωμα / Ισά

Δολοφονίες με αέρια στο στρατόπεδο εξόντωσης του Χέλμο

mog

Θέματα

Υλικό

Χρονολόγιο

Λεξικό

Αναζήτηση

Ακόμα, ένα χρονολόγιο δίνει με απλό τρόπο και οπτικοποιεί τη σχέση μιας αφηρημένης έννοιας, όπως είναι ο χρόνος, με την ανθρώπινη δραστηριότητα. Πρόσωπα, γεγονότα, τοποθεσίες διατάσσονται κάθετα μιας ιστορικής γραμμής προμηθεύοντας έτσι υλικό για διανοητικές διεργασίες συγκρίσεων και συσχετισμών που μπορούν να οδηγήσουν σε καλύτερη κατανόηση της περιόδου της Κατοχής στην Ελλάδα.

Τίτος Πατριόκιος

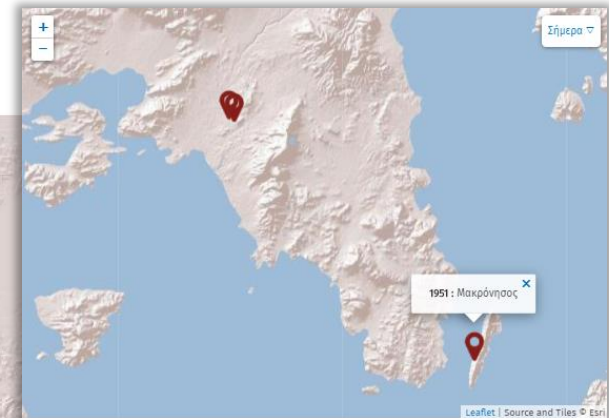
Καθημερινή Ζωή στην Κατοχή - Πείνα - Αντίσταση

Επισκόπηση κεφαλαίων Απομαγνητοφώνηση

00:00	Παιδικά χρόνια - Οικογένεια - Σχολείο (1)
02:28	Δικτατορία Μεταξά - ΕΟΝ - Ελληνοϊταλικός Πόλεμος (2)
05:33	Η απεικόνιση των Ιταλών στον Τύπο και στο Θέατρο (3)
07:08	Η είσοδος των Γερμανών στην Αθήνα (4)
08:25	Πείνα και Συσσίτια στην Κατοχική Αθήνα (4)
12:08	Πείνα, Φτώχεια, Έλλειψη βασικών ειδών διατροφής (6)
15:31	Οργάνωση απεργιών, διεκδίκηση μισθών, πληθωρισμός (7)
16:44	Πείνα και Μαύρη Αγορά (8)
18:52	Η καλλιτεχνική και η πνευματική δραστηριότητα μέσα στην Κατοχή (9)
20:33	Το Θέατρο μέσα στην Κατοχή (10)
22:33	Δράσεις Αντίστασης στην Αθήνα της Κατοχής (11)
26:27	Δημοσίευση των πρώτων ποιημάτων (12)
29:53	Η μέρα της Απελευθέρωσης της Αθήνας: 12 Οκτωβρίου 1944 (13)
33:41	Η Εποχή της Μεταπολίτευσης (14)

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

1928: Γέννηση
21 Μαΐου γεννήθηκε στην Αθήνα, σε μία κλινική στην οδό Σόλωνος.

1939-1940: Φοίτηση στην Αναγύρειο Σχολή Σπετιών

1944: Δεκεμβριανά
Συμμετέχει στα Δεκεμβριανά και στις διαδηλώσεις και ως σπλιτής του εφεδρικού ΕΛΑΣ.

1951 : Μακρόνησος
Αρνήθηκε να υπογράψει δήλωση μετανοίας όταν παρουσιάστηκε στο στρατό και στάλθηκε στη Μακρόνησο για αναμόρφωση για έξι μήνες.

1952-1954 : Εξορία στον Αη Στράτη
Απόφου δεν υπέγραψε στη Μακρόνησο παρά τα βασανιστήρια, εξορίστηκε στον Αη Στράτη

Κάθε μάρτυρας, κάθε βιοματική ταινία, συνοδεύεται από ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα όπου εμφανίζονται οι σημαντικότεροι σταθμοί της ζωής του αφηγητή. Ένας διαδραστικός χάρτης τοποθετεί στους σταθμούς αυτούς στον χώρο με τις ανάλογες επισημάνσεις.

Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα

Ηλεκτρονική διεύθυνση ή όνομα χρήστη

Κωδικός πρόσβασης

Εμφάνιση κωδικού πρόσβασης

Είσοδος

Εγγραφή

Η εκπαιδευτική πλατφόρμα δημιουργήθηκε για να χρησιμοποιηθεί τόσο σε συνθήκες φυσικής τάξης όσο και σε συνθήκες σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ή ακόμα και σε μεικτά εκπαιδευτικά μοντέλα. Απευθύνεται σε μαθητές πάνω από 14 ετών, χωρίς να αποκλείονται με την κατάλληλη διαχείριση του υλικού οι μικρότεροι, και προσφέρεται για ποικίλες μορφές εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σχολείο, στην οικογένεια, στα πανεπιστήμια, στα μουσεία. Γενικότερα μπορεί να αποτελέσει το περιεχόμενο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και να γίνει πολύτιμο μέσο διδασκαλίας διακριτών γνωστικών αντικειμένων όπως η Ιστορία, η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, η Κοινωνιολογία, η Έκθεση ή να αξιοποιηθεί για τη συνεργασία εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων Ιστορία-Θέατρο-Εικαστικά-Πληροφορική κá. Αρχικά ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να κάνει εγγραφή στην αρχική σελίδα της εκπαιδευτικής πλατφόρμας. Ο λογαριασμός του θα ενεργοποιηθεί με έναν σύνδεσμο που θα λάβει στο ηλεκτρονικό του ταχυδρομείο κάτι που θα του δώσει πλήρη πρόσβαση στη συνέχεια.

Ομάδα: MOG2

Όνομα: MOG2

Σχόλιο:

Μέλη:

Όνομα χρήστη	Συμπεράσματα	Κωδικός πρόσβασης
xrhistos		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>
mog2-e9ff		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>
mog2-601e		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>
mog2-2f86		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>
mog2-1e54		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>
mog2-f421		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>
mog2-1e59		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>
mog2-ad49		<input type="text" value="Δημιουργία νέου κωδικού πρόσβασης"/>

Τα συμπεράσματά μου
Προσωπική πλατφόρμα
Βοήθεια

 mog

Οι ομάδες μου

 Θέματα

Αναζήτηση
δραστηριοτήτων

 Υλικά

Οι δραστηριότητές μου

 Χρονολόγιο

Λογαριασμός

 Λεξικό

Έξοδος

 Αναζήτηση

Στη επιλογή «Οι Ομάδες μου» δημιουργεί ομάδες στις οποίες εισάγει τους μαθητές που θα τις αποτελέσουν. Προκειμένου να προστατευτούν τα προσωπικά τους δεδομένα είναι δυνατό η εγγραφή των μαθητών να γίνει με ψευδώνυμα. Επίσης κάθε ομάδα μετά την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων μπορεί να διαγραφεί και οι μαθητές να μην έχουν πλέον πρόσβαση στην πλατφόρμα.

Αναζήτηση δραστηριοτήτων

Αναζήτηση Μόνο αποθηκευμένες δραστηριότητες ★

Θέμα	Δραστηριότητα	Αποθηκεύτηκε	Προσω
Εισαγωγή "Παιδιά στην Κατοχή" ΕΙΣΑΓΩΓΗ	"ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ" Η θεματική ενότητα «Παιδιά στην Κατοχή» ξεκινά από προφορικές αφηγήσεις δύο Ελληνίδων, οι οποίες ως έφηβες έζησαν κατά την περίοδο της Κατοχ ...	☆	
Δήμητρα Ρουμπέση ΓΝΩΡΙΜΙΑ	Τι λέει η Δήμητρα Ρουμπέση για τη ζωή της; ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Παρακολούθησε τη συνέντευξη της Δήμητρας Ρουμπέση. Σημειώστε όλα σας έκαναν εντύπωση και τα ερωτήματα στα οποία θα θέλατε να ...	☆	
Δήμητρα Ρουμπέση ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ	«Δεν θα ξεχάσω αυτές τις στιγμές, όσο έχουν τα μάτια μου νερό...» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Η Δήμητρα Ρουμπέση λέει σε ένα σημείο της συνέντευξής της: «Συνταραχτικά πράγματα, τα οποία δεν έχουνε φύγει από τη μνήμη μου ...	☆	
Δήμητρα Ρουμπέση ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ	«Άρχισε η πείνα, η μεγάλη...» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ «Άρχισε η πείνα η μεγάλη», θα πει η Δήμητρα Ρουμπέση σε ένα σημείο της αφήγησής της. Πώς βιώθηκε η έλλειψη τροφίμων στον Πειρ ... * Ένα φωτογραφικό λεύκωμα για την πείνα στην Κατοχή Κατά τη διάρκεια της Κατοχής, εκδόθηκαν δύο φωτογραφικά λευκώματα για τον λιμό της Αθήνας και του Πειραιά, τα οποία στόχευαν να ευαισθητοποι ...	☆	

Η δραστηριότητα επικεντρώνεται στον μεγάλο λιμό που χτύπησε την Αθήνα και τον Πειραιά τον χειμώνα του 1941-42. Οι μαθητές αναζητούν στην αφήγηση της Ρουμπέση όλα φανερώσουν τις δυσκολίες των ανθρώπων, αλλά και τις επινοήσεις τους προς τους τρόφιμα. Κάθε μαθητική ομάδα προτρένεται να εκπονήσει μία ψηφιακή παρουσίαση για την πείνα στην Κατοχή αξιοποιώντας τις μαρτυρίες, τις ιστορικές μελέτες, τις φωτογραφίες και τα έργα τέχνης που διατίθενται στα υλικά της δραστηριότητας. Ακούστε ξανά την ιστορία που αφηγείται η Δήμητρα Ρουμπέση για τον πατριό της. Δημιουργήστε μία ψηφιακή παρουσίαση για το πρόβλημα της πείνας στην Κατοχή. Τι ήταν τα συσσίτια και από ποιους οργανώνονταν; Τι ήταν η «μαύρη αγορά»; Ποια ήταν τα αίτια της πείνας και ποιες οι συνέπειές της. Τι ήταν το «Κουρτουλούς»; Αξιοποιήστε τις πηγές (φωτογραφίες, μαρτυρίες, μελέτες, έργα τέχνης, τραγούδια, ταινίες) που θα βρείτε στα υλικά της δραστηριότητας.

Δήμητρα Ρουμπέση

ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

Διδακτικό σχόλιο ▶

Δήμητρα Ρουμπέση

ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

«Άρχισε η πείνα, η μεγάλη...»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ «Άρχισε η πείνα η μεγάλη», θα πει η Δήμητρα Ρουμπέση σε ένα σημείο της αφήγησής της. Πώς βιώθηκε η έλλειψη τροφίμων στον Πειραιά; Αναζητήστε στη συνέντευξη όσα σχετίζονται με το πρόβλημα της πείνας και κρατήστε σημειώσεις με όσα σας έκαναν εντύπωση. Τι λύσεις επινοούσαν οι κάτοικοι του Πειραιά (και της Αθήνας) για να προμηθευτούν τρόφιμα; Ακούστε ξανά την ιστορία που αφηγείται η Δήμητρα Ρουμπέση για τον πατριό της. Δημιουργήστε μία ψηφιακή παρουσίαση για το πρόβλημα της πείνας στην Κατοχή. Τι ήταν τα συσσίτια και από ποιους οργανώνονταν; Τι ήταν η «μαύρη αγορά»; Ποια ήταν τα αίτια της πείνας και ποιες οι συνέπειές της. Τι ήταν το «Κουρτουλούς»; Αξιοποιήστε τις πηγές (φωτογραφίες, μαρτυρίες, μελέτες, έργα τέχνης, τραγούδια, ταινίες) που θα βρείτε στα υλικά της δραστηριότητας.

«Αυτός ήταν ο Δαίμο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Αναζητήστε πληροφορίες για τον μεγάλο λιμό του 1941-42; Συζητήστε με ποιο τρόπο θα μπορούσε να αμβλυνθεί το πρόβλημα της πείνας. Διαβάστε το απόσπασμα του ιστορικού Χρήστου Λούκου και τη μαρτυρία του...

Τα συμπεράσματά μου
Ποντική πλατφόρμα
Βοήθεια

mog

Οι ομάδες μου

Θέματα

Αναζήτηση
δραστηριοτήτων

Υλικό

Οι δραστηριότητές μου

Χρονολόγιο

Λογαριασμός

Λεξικό

Έξοδος

Αναζήτηση

Ο εκπαιδευτικός στο πεδίο «Αναζήτηση Δραστηριοτήτων» θα βρεθεί σε ένα περιβάλλον όπου προβάλλονται συνοπτικά όλες οι θεματικές ενότητες και οι δραστηριότητες που εμπεριέχονται σε αυτές. Έχει τη δυνατότητα να ανοίξει και να διαβάσει το διδακτικό σχόλιο που συνοδεύει κάθε δραστηριότητα ενώ αφήνοντας το δείκτη του ποντικιού επάνω στον τίτλο της εμφανίζεται ένα παράθυρο με την περιγραφή της.

Αναζήτηση δραστηριοτήτων

Αναζήτηση Μόνο αποθηκευμένες δραστηριότητες ★

Θέμα	Δραστηριότητα	Αποθηκεύτηκε
Εισαγωγή "Παιδιά στην Κατοχή" ΕΙΣΑΓΩΓΗ	"ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ" Η θεματική ενότητα «Παιδιά στην Κατοχή» ξεκινά από προφορικές αφηγήσεις δύο Ελληνίδων, οι οποίες ως έφηβες έζησαν κατά την περίοδο της Κατοχ ...	★
Δήμητρα Ρουμπέση ΓΝΩΡΙΜΙΑ	Τι λέει η Δήμητρα Ρουμπέση για τη ζωή της; ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Παρακολουθήστε τη συνέντευξη της Δήμητρας Ρουμπέση. Σημειώστε όσα σας έκαναν εντύπωση και τα ερωτήματα στα οποία θα θέλατε να ...	★
📖 Διδακτικό σχόλιο ▶		
Δήμητρα Ρουμπέση ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ	«Δεν θα ξεχάσω αυτές τις στιγμές, όσο έχουν τα μάτια μου νερό...» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Η Δήμητρα Ρουμπέση λέει σε ένα σημείο της συνέντευξής της: «Συνταραχτικά πράγματα, τα οποία δεν έχουνε φύγει από τη μνήμη μου ...	★
📖 Διδακτικό σχόλιο ▶		
Δήμητρα Ρουμπέση ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ	«Άρχισε η πείνα, η μεγάλη...» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ «Άρχισε η πείνα η μεγάλη», θα πει η Δήμητρα Ρουμπέση σε ένα σημείο της αφήγησής της. Πώς βιώθηκε η έλλειψη τροφίμων στον Πειρ ... * Ένα φωτογραφικό λεύκωμα για την πείνα στην Κατοχή Κατά τη διάρκεια της Κατοχής, εκδόθηκαν δύο φωτογραφικά λευκώματα για τον λιμό της Αθήνας και του Πειραιά, τα οποία στόχευαν να ευαισθητοποι ...	★

Δήμητρα Ρουμπέση ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ	«Δεν θα ξεχάσω αυτές τις στιγμές, όσο έχουν τα μάτια μου νερό...» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Η Δήμητρα Ρουμπέση λέει σε ένα σημείο της συνέντευξής της: «Συνταραχτικά πράγματα, τα οποία δεν έχουνε φύγει από τη μνήμη μου ...	★
-------------------------------	--	---

📖 Διδακτικό σχόλιο ▶
Στη δραστηριότητα, οι μαθητές αξιοποιούν την εμπειρία της Δήμητρας προκειμένου να συνθέσουν ένα ρεπορτάζ για τους δύο μεγάλους βομβαρδισμούς που έπληξαν τον Πειραιά – ο πρώτος στις 6 Απριλίου 1941 και ο δεύτερος στις 11 Ιανουαρίου 1944. Στα υλικά της δραστηριότητας προσφέρονται επιπλέον μαρτυρίες, ιστορικές μελέτες, εκτενές φωτογραφικό υλικό, καθώς και τα ίχνη που άφησαν οι βομβαρδισμοί του Πειραιά στην τέχνη (όπως το ρεμπέτικο τραγούδι του Μιχάλη Γενίτσαρη). Δίνεται, έτσι, η δυνατότητα στους μαθητές να αξιοποιήσουν πολυτροπικά και έγκυρα τεκμήρια, τα οποία, επιπλέον, λειτουργούν ως ερεθίσματα για περαιτέρω προσωπική έρευνα.

Τα συμπεράσματά μου
Βοήθεια

mog

Οι ομάδες μου

Αναζήτηση δραστηριοτήτων

Οι δραστηριότητές μου

Λογαριασμός

Έξοδος

Θέματα

Υλικό

Χρονολόγιο

Λεξικό

Αναζήτηση

Η δραστηριότητα θα χρησιμοποιηθεί συνδυαστικά με εκείνη του Μηνά Σαμπετάι. Θα προηγηθούν τα βιογραφικά σημειώματα και τα πορτρέτα των μαρτύρων.

Εδώ μπορεί να οργανώσει τη διδασκαλία του με κεντρικό άξονα μία θεματική ενότητα, έναν μάρτυρα ή να διαλέξει δραστηριότητες από διαφορετικές θεματικές ενότητες και μάρτυρες έτσι ώστε να δημιουργήσει το «δικό του» σενάριο δηλαδή να εξατομικεύσει κριτικά το περιβάλλον της ψηφιακής πλατφόρμας.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να επιλέξει το χαρακτηριστικό αστέρι που βρίσκεται δίπλα στον τίτλο και να γράψει, εάν επιθυμεί, δικά του σχόλια που θα διευκολύνουν τη διδασκαλία του και τη χρήση των πηγών.

Αναζήτηση Μόνο αποθηκευμένες δραστηριότητες ★

Θέμα	Δραστηριότητα	Αποθηκεύτηκε	Προσωπική σημείωση
Ελένη Σαββατιανού-Γεωργαντά ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ	Η Ελένη Σαββατιανού και η Μαριάνθη Ναχμία "συνομιλούν": «Δεν είναι πράγματα αυτά να τα θυμάσαι» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Να ακούσετε την αφήγηση της Μαριάνθης Ναχμία και να καταγράψετε τα σημεία που σας έκαναν εντύπωση Να παρουσιάσετε στην ομάδα ...	★	<input type="text"/>
Πλουσία Λιακατά ΑΝΤΑΡΤΙΣΣΑ ΣΤΟΝ ΕΛΑΣ	«Ένωθες ωραία, ένωθες σίγουρη, ένωθες ότι είσαι κάτι» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Δείτε στην ταινία της Πλουσίας Λιακατά τα αποσπάσματα «Αντάρτισσα στον ΕΛΑΣ» και «Οι Γερμανοί στο Καρπενήσι». Τι θυμάται η Πλο ...	★	<input type="text"/>
Πλουσία Λιακατά ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ	«Το αντάρτικο είχε επαφή άμεσα με τον κόσμο» ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Η ζωή στο βουνό δεν ήταν μόνο άσκηση στον πόλεμο και αντοχή στις κακουχίες. Οι αντάρτες οργάνωναν γιορτές με ευκαιρία διάφορες ...	★	<input type="text"/>
Άλκη Ζέη Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ 1940-44: ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ, ΠΕΙΝΑ, ΣΥΣΣΙΤΙΑ, ΜΑΥΡΗ ΑΓΟΡΑ, ΣΧΟΛΕΙΟ	Τα "πάρτι" της Κατοχής ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Να αναζητήσετε στην αφήγηση της Άλκης Ζέη στοιχεία για τα "ολονύκτια πάρτι" της Κατοχής. Ποιος ήταν ο ρόλος του ...	★	<input type="text"/>

Αφού ολοκληρώσει τη συλλογή και ενεργοποιήσει το πλαίσιο «Μόνο αποθηκευμένες δραστηριότητες» εκείνες που είχε επιλέξει στο προηγούμενο βήμα θα εμφανιστούν συγκεντρωτικά έτσι ώστε να υπάρχει εποπτεία του περιεχομένου του μαθήματος ή του project που δημιούργησε.

Q γυναίκα Μόνο αποθηκευμένες δραστηριότητες ★

Θέμα Δραστηριότητα Αποθηκεύτηκε Προσωπική σημείωση

Ελένη Σαββατιανού-Γεωργαντά
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Καθημερινή ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Πώς περιγράφει η Ελένη Σαββατιανού την καθημερινή ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου; Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά του πρωινού προσκλητήριου στο στρατόπεδο; Ποιες εργασίες έκαναν οι γυναίκες; Ποια είναι τα συναισθήματα που βίωναν μέσα στο στρατόπεδο; Να συσχετίσετε την περιγραφή της κ. Ελένης για τις συνθήκες της καθημερινής ζωής στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου με εκείνες του κ. Λουκά Κόκκινου (άντρας-**γυναίκα** / άλλο μπλοκ / άλλη χωρική και ιδεολογική οπτική/ διαστάσεις φύλου / ομοιότητες διαφορές. Εμβληματικό γεγονός: Αυτόπτες μάρτυρες προσκλητήριου εκτέλεσης (Ελένη Σαββατιανού – Λουκάς Κόκκινος) Πώς περιγράφει το προσκλητήριο που οδήγησε στην εκτέλεση των 200 αγωνιστών του στρατοπέδου Χαϊδαρίου; Να συγκρίνετε την περιγραφή της με εκείνη του Λουκά Κόκκινου για το γεγονός. Να δείτε το σύντομο teaser- trailer της ταινίας «Το τελευταίο σημείωμα» του Π. Βούλγαρη και να συζητήσετε για το πώς επηρέασε αυτή η θυσία των αγωνιστών τους ανθρώπους της εποχής τους και σήμερα. Να αναζητήσετε ομοιότητες και διαφορές με την αφήγηση της κ. Ελένης. Μπορείτε να διαβάσετε το ποίημα του Γ. Ρίτσου «Σκοπευτήριο Καισαριανής», να ακούσετε το τραγούδι σε στίχους Λ. Παπαδόπουλου και μουσική Στ. Ξαρχάκου “Σαββατόβραδο στην Καισαριανή” και να περιηγηθείτε στο σχετικό υλικό. Ποιες σκέψεις θέλετε να μοιραστείτε με τους συμμαθητές σας και ποια συναισθήματα;

📘 Διδακτικό σχόλιο ▼

Μαθησιακοί Στόχοι- Μεθοδολογία

Με τις δραστηριότητες αυτές επιδιώκεται οι μαθητές/ τριες να πληροφορηθούν τα είδη της καταναγκαστικής εργασίας στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου να παρατηρήσουν τα χαρακτηριστικά στοιχεία της στρατοπεδικής ζωής να διακρίνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές της στρατοπεδικής εμπειρίας με βάση του αν κάποιος/α εί να προβληματιστούν για τη σκοπιμότητα του εγκλεισμού και της άσκησης βίας στους ομήρους από τους να κατανοήσουν τα συναισθήματα που βίωναν μέσα στο στρατόπεδο οι κρατούμενοι να εμβαθύνουν με αφορμή ένα εμβληματικό γεγονός της κατοχικής βίας: την Εκτέλεση των 200 Αγωνιστών τον παραλογισμό της βίας, την απάνθρωπη όψη του πολέμου, την απόλυτη εξουσία ζωής και θανάτου του

Ακόμα στο πεδίο «Αναζήτηση Δραστηριοτήτων» ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει λέξεις κλειδιά για να συγκεντρώσει γρήγορα πληροφορίες και υλικό για το θέμα που τον ενδιαφέρει.

Αν για παράδειγμα επιδιώκει τη δημιουργία ενός μαθήματος για το ρόλο των γυναικών στη διάρκεια της Κατοχής μπορεί να εισάγει στο πλαίσιο της αναζήτησης τη λέξη γυναίκα και παρακάτω θα αναπτυχθούν πλήρως όλες οι δραστηριότητες που εμπεριέχουν τη λέξη αυτή. Δηλαδή θα εμφανιστεί ο τίτλος της, η περιγραφή της και το διδακτικό της σχόλιο.

Στο παράδειγμά μας θα εμφανιστεί, μεταξύ άλλων η δραστηριότητα που συνδέεται με την αφηγήτρια Ελένη Σαββατιανού «Καθημερινή ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου» όπου οι μαθητές καλούνται να διακρίνουν τις ομοιότητες και διαφορές της στρατοπεδικής εμπειρίας ανάλογα με το αν κάποιος ήταν άντρας ή γυναίκα, δηλαδή προκρίνονται οι διαστάσεις του φύλου...

γυναίκα

Μόνο αποθηκευμένες δραστηριότητες ★

Θέμα

Δραστηριότητα

Αποθηκεύτηκε

Προσωπική σημείωση

Πλουσία Λιακατά

ΑΝΤΑΡΤΙΣΣΑ ΣΤΟΝ ΕΛΑΣ

«Ένωθες ωραία, ένωθες σίγουρη, ένωθες ότι είσαι κάτι»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Δείτε στην ταινία της Πλουσίας Λιακατά τα αποσπάσματα «Αντάρτισσα στον ΕΛΑΣ» και «Οι Γερμανοί στο Καρπενήσι». Τι θυμάται η Πλουσία από την εκπαίδευσή της στα όπλα κι από την καθημερινότητα στα βουνά της Ρούμελης; Πώς θυμάται την επίθεση των Γερμανών στο Καρπενήσι; Τι σήμαινε να είσαι **γυναίκα** και να συμμετέχεις στην ένοπλη αντίσταση; Και κυρίως, γιατί παρά τις πολλές δυσκολίες, η Πλουσία λέει πως ένιωθε ωραία, πως αυτή η ζωή της άρεσε;

Πριν απαντήσετε, διαβάστε ένα κεφάλαιο από το βιβλίο που έγραψε η καπετάνισσά της Πλουσίας, η Μαρία Μπέικου (Αφού με ρωτάτε, να θυμηθώ...). Διαβάστε, επίσης, τα λίγα που γνωρίζουμε για τη δεύτερη συναγωνίστριά της στην οποία αναφέρεται ονομαστικά, τη Μένη Παπαηλιού, πιο γνωστή με το προσωνύμιο «Θύελλα». Χρήσιμη ίσως σας φανεί και η μαρτυρία μιας αντάρτισσας που περιλαμβάνεται σε μελέτη της ιστορικού Ρίκης Βαν Μπούσχοτεν. Πόσο ισότιμες ήταν οι σχέσεις ανδρών και γυναικών στην Αντίσταση; Υπήρχε άραγε χώρος εκτός από φιλικές και για ερωτικές σχέσεις; Τι συμπέρασμα βγαίνει απ' όσα λέει στη συνέντευξή της η Πλουσία για τη Φρόνη, τη συναγωνίστριά της στο βουνό; Για το ζήτημα αυτό διαβάστε επίσης το σχετικό απόσπασμα στο βιβλίο της Μαρίας Μπέικου καθώς και το κείμενο της ιστορικού Τασούλας Βερβενιώτη. Αναζητήστε, ακόμα, όσα αφορούν τη ζωή και τη δράση της Ηλέκτρας Αποστόλου, που συνδύαζε τον αγώνα για την ελευθερία με τον αγώνα για τη χειραφέτηση της **γυναίκας**.

Τέλος, διαβάστε το σύντομο κείμενο του ιστορικού Thomas Gallant για το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ- Θα σας βοηθήσει να εντάξετε όλα τα παραπάνω σε μία ευρύτερη εικόνα.

Όταν προσπελάσετε και ερμηνεύσετε τις πηγές για να δώσετε απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα, επιχειρήστε να μεταφέρετε τις γνώσεις και τις ιδέες σας σε ένα θεατρικό μονόλογο μιας αντάρτισσας του ΕΛΑΣ. Το έργο σας μπορεί να έχει τη μορφή κειμένου/σεναρίου ή και απόδοσής του για μία ραδιοφωνική εκπομπή.

📌 Διδακτικό σχόλιο ▾

«Η γενιά της Αντίστασης έζησε και έδρασε με την προσδοκία μιας μελλοντικής κοινωνικής ευτυχίας. Ανάμεσα στο προσωπικό και το πολιτικό, το ατομικό και το συλλογικό συμφέρον, έδωσε προτεραιότητα στο "γενικότερο καλό"... Η μαζικότερη και η δυναμικότερη εμφάνιση των γυναικών στην Αντίσταση γίνεται ακριβώς στην πιο αιματηρή φάση της Κατοχής. Είναι η περίοδος που οι οργανώσεις υιοθετούν ως μέσο πάλης κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις που γίνονται αποκλειστικά από γυναίκες. Σε αυτή τη φάση σχηματίζονται οι διμοιρίες ανταρτισσών και οι γυναίκες αναλαμβάνουν επικίνδυνα ή "αντρικά" καθήκοντα» (από το οπισθόφυλλο Βερβενιώτη, Τ. (2013). Η **γυναίκα** στην Αντίσταση. Η είσοδος των γυναικών στην πολιτική. Αθήνα: Κουκκίδα). Η είσοδος των γυναικών στην Αντίσταση μπορεί να προσεγγιστεί μέσα από την ιστορική έννοια της συνέχειας και της αλλαγής. Ο ρόλος των γυναικών αλλάζει καθώς μέσα στην Αντίσταση αναζητούν την αλλαγή του ρόλου τους και την κατάκτηση των δικαιωμάτων τους. Χιλιάδες κορίτσια προσχώρησαν στην Αντίσταση – αφηφώντας για πρώτη φορά τις επαρχιακές συμβάσεις αγνοώντας – και ανέλαβαν πολιτική δράση. Αυτή η εικόνα της **γυναίκας**, που μέσα στην φωτιά της μάχης αποκτάει τα ίδια δικαιώματα με τους άντρες, που δεν ζει στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής αποτελεί τομή για τη χειραφέτηση της **γυναίκας**. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αποκτάει δικαίωμα ψήφου και συμμετέχει για πρώτη φορά στις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ιστορική έννοια της συνέχειας και της αλλαγής σχετίζεται με την κατανόηση της ιστορίας όχι ως μια αλληλουχία γεγονότων, αλλά ως μια συνεχή πρόοδο και παρακμή – τι άλλαξε και τι παρέμεινε ίδιο στο πέρασμα του χρόνου. Η εξοικείωση των μαθητών με την έννοια συνέχειας και αλλαγής αποτελεί σημαντικό σκοπό του μαθήματος της ιστορίας καθώς μπορεί να τους βοηθήσει να συνδέσουν τις αλλαγές στο χώρο και στο χρόνο με τις κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές, καθώς και με τις πράξεις των ανθρώπων του παρελθόντος.

Θα εμφανιστεί επίσης η δραστηριότητα «Ένωθες όμορφα, ένωθες σίγουρη, ένωθες ότι είσαι κάτι» όπου η Πλουσία Λιακατά θα βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τι σήμαινε να είσαι γυναίκα και να συμμετέχεις στην ένοπλη αντίσταση και κυρίως γιατί παρά τις δυσκολίες λέει πως ένιωθε ωραία, πως αυτή η ζωή της άρεσε.

Βέβαια κάποιος για να έχει ολοκληρωμένη εικόνα της δραστηριότητας θα πρέπει να περιηγηθεί στα Υλικά που την υποστηρίζουν και να διακρίνει τις ποικίλες προσεγγίσεις που προσφέρουν, όπως την γνωριμία με την καπετάνισσα Μαρία Μπέικου μέσα από τ' αποσπάσματα της αυτοβιογραφίας της «Αφού με ρωτάτε, να θυμηθώ...» ή με την περίφημη Θύελλα Μένη Παπαηλιού. Και δίπλα σε αυτά μία συνολική αποτίμηση της συνεισφοράς του ΕΑΜ ΕΛΑΣ στην υπόθεση της Αντίστασης από τον Τόμας Γκάλαντ.

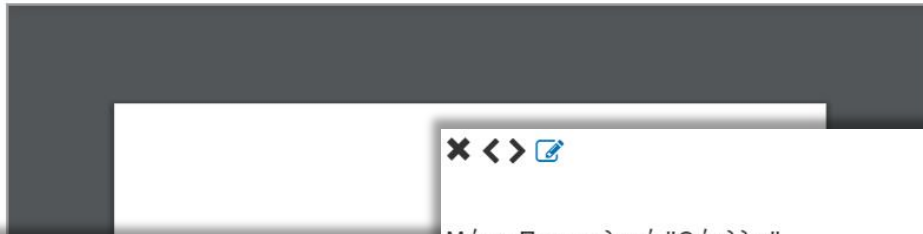
Η καπετάνισσα του ΕΛΑΣ, Μαρία

Φωτογραφία από το αφιέρωμα της Μηχανής του Χρόνου

Μαρία Μπέικου "Αφού με ρωτάτε, να θυμηθώ..."

"ΕΑΜ-ΕΛΑΣ" του Thomas Gallant

ΕΑΜ και ΕΛΑΣ

Το ΕΑΜ [Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο] και ο Απελευθερωτικός Στρατός], διαφορετικά σκέλη της αναμφίβολα οι σημαντικότερες αντιστασιακές οργα πολιτικό σκέλος της αντίστασης. Ο ρόλος του αντίστασης των πολιτών κατά των κατακτητών. Ή μιας εναλλακτικής ελληνικής κυβέρνησης διαφορ «κουϊσλινγκ», των δωσίλογων στην Αθήνα, ή από τη ΕΑΜ θα κυβερνούσε επικεφαλής της λαϊκής δημ Ελλάδα. Όμως η μεγάλη πλειονότητα των μελών το ήταν κομμουνιστές, παρότι η ηγεσία του ήταν. Αντίθε φάσμα της ελληνικής κοινωνίας προσελκύοντας κυ γυναίκες από τους οποίους η παλαιού τύπου πολιτική στην Ελλάδα από την ίδρυσή της, είχε στερήσει κάθε αντίσταση κατά των δυνάμεων κατοχής και στο χώρο πολλοί από αυτούς βίωσαν για πρώτη φορά την αυτο κατεχόμενη για τις γυναίκες... Για όλους αυτούς τους λ πλειονότητά του ήταν έτοιμοι να ακολουθήσει το υποστήριζαν το πολιτικό όραμα του ΚΚΕ για μια κο Ελλάδα. Δράση ανέπτυξαν και άλλες αντιστασιακές από τις οποίες ήταν ο Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικ το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ παρέμεινε το κυρίαρχο σχήμα...

Στα τέλη του 1942 συγκροτήθηκαν στην Κεντρική Ε Θεσσαλία και τη Θράκη. Ο αριθμός των ανταρτών του τακτικού ΕΛΑΣ αυξήθηκε από 2000 τον Φεβρουάριο του 1942 σε περίπου 70.000 τον Σεπτέμβριο του

Τι ήταν το ΕΑΜ και τι ήταν ο ΕΛΑΣ;

Ο ιστορικός Thomas Gallant απαντά σύντομα και με σαφήνεια σε αυτό το απόσπασμα από το βιβλίο του:

Μένη Παπαηλιού "Θύελλα"

Τρεις αντάρτισσες που φωτογράφησε ο Κώστας Κουβαράς το 1944.

Ο Κουβαράς Έλληνας που απούδασε στην Αμερική, στάλθηκε στην Ελλάδα από το Αμερικανικό Γραφείο Στρατηγικών Υπηρεσιών (OSS), το αντίστοιχο της Βρετανικής Υπηρεσίας Ειδικών Επιχειρήσεων (SOE), για να έρθει σε επαφή με την ηγεσία του ΕΑΜ.

Η γυναίκα στη μέση είναι η Μελομένη Παπαηλιού (της οποίας το πολεμικό ψευδώνυμο ήταν Θύελλα). Σκοτώθηκε αργότερα στη μάχη ανάμεσα στον ΕΛΑΣ και τους Βρετανούς, τον Δεκέμβριο του 1944.

Το ΕΑΜ ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 1941 με πρωτοβουλία των κομμουνιστών και εξελίχθηκε ραγδαία στο μεγαλύτερο από τα αντιστασιακά κινήματα της κατεχόμενης Ελλάδας. Οι εκτιμήσεις για τους οπαδούς του το 1944 κυμαίνονται από τις 500.000 μέχρι τα δύο εκατομμύρια. Το ΕΑΜ είχε μια σειρά από παρακάδια. Το σημαντικότερο από αυτά ήταν ο στρατιωτικός του κλάδος, ο ΕΛΑΣ (Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός), ο οποίος την περίοδο της γερμανικής αποχώρησης, τον Οκτώβριο του 1944, αριθμούσε περίπου 60.000 μέλη.

Τα συμπεράσματά μου

Μωσέ Αελιών

Τι μας λέει ο Μωσέ Αελιών για τη ζωή του;

Στο φάκελο συμπερασμάτων - Επεξεργασία

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Παρακολουθήστε τη συνέντευξη του Μωσέ Αελιών. Σημειώστε όσα σας έκαναν εντύπωση και τα ερωτήματα στα οποία θα θέλατε να σας απαντήσει. Τοποθετήστε τις σημειώσεις σας στον πίνακα που ακολουθεί και αναζητήστε αντίστοιχες καταχωρίσεις στο διαδραστικό χάρτη και στη σύντομη βιογραφία του. Στη συνέχεια αντιστοιχίστε τις σημειώσεις σας με τα ιστορικά γεγονότα που αναφέρονται στη χρονογραμμή κάτω από τον πίνακα

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Συζητήστε τον τρόπο με τον οποίο ο Μωσέ Αελιών αναφέρεται στα διάφορα γεγονότα που σημάδεψαν την μακρά του πορεία από τη Θεσσαλονίκη μέχρι το Ισραήλ. Ποιες πτυχές τονίζει περισσότερο;

Η ιστορία του Μωσέ Αελιών Οι σημειώσεις μου Ιστορικά γεγονότα

Συμπέρασμα

Μορφοποίηση 13pt

⬅ ➡ **B** *I* U A A

Οι αλλαγές αποθηκεύτηκαν.

Λέξεις: 0

Ο εκπαιδευτικός έχει πλήρη πρόσβαση στις εργασίες των μαθητών της ομάδας του τις οποίες μπορεί να σχολιάσει με διδακτικές επισημάνσεις, να αποθηκεύσει τα σχετικά αρχεία και να τα εκτυπώσει επιλέγοντας «Τα Συμπεράσματά μου». Με τον τρόπο αυτό δίνεται ο απαιτούμενος χρόνος για ποιοτική και συγκριτική αξιολόγηση του έργου των μαθητών και έτσι γίνεται δυνατή μια ολοκληρωμένη αποτίμηση της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας.

Οι δραστηριότητές μου

Δημιουργία δικής μου δραστηριότητας

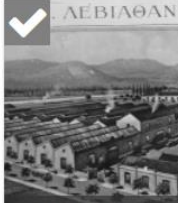

[Αρχική σελίδα](#) [Βοήθεια](#) [Επικοινωνία](#)

Μηνιάς Σαμπετά: ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΑΡΤΗ

Τίτλος

Κείμενο

Υλικό

- Σύντομο βιογραφικό σημείωμα του Μηνιά Σαμπετά
- Η καθημερινή ζωή στον Βόλο πριν τον πόλεμο, 1905
- Η καθημερινή ζωή στον Βόλο πριν τον πόλεμο, 1930
- Η ιασηλτική κοινότητα του Βόλου
- Το μεγάλο κατάστημα Ασρών Αβδολά στην Οδό Ερμού
- Το εργοστάσιο Μουριζούλου (Λεβιάθαν)
- Η Εμπορική Σχολή του Βόλου
- Διακρίσεις ακόμη και στον πόλεμο.

- Θέματα
- Υλικό
- Χρονολόγιο
- Λεξικό
- Αναζήτηση

Τέλος ο εκπαιδευτικός μπορεί να προσθέσει, να δημιουργήσει και δικές του δραστηριότητες στο πεδίο «Δημιουργία δικής μου Δραστηριότητας». Εκεί αρχικά θα επιλέξει τη δραστηριότητα της εκπαιδευτικής πλατφόρμας από την οποία θα αντλήσει πηγές και τεκμήρια, θα δώσει τίτλο και περιγραφή. Ωστόσο, για λόγους ασφάλειας δεν του επιτρέπεται να προσθέσει υλικό (φωτογραφίες, κείμενα ή άλλα αρχεία) τουλάχιστον μέσα στο περιβάλλον της πλατφόρμας. Για το σκοπό αυτό μπορεί να αξιοποιήσει προγράμματα και εφαρμογές διαμοίρασης υλικού όπως είναι οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες e-me και e-class με τις οποίες στον καιρό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είμαστε ήδη αρκετά εξοικειωμένοι.

Παιδιά στην Κατοχή

Στρατόπεδα συγκέντρωσης

Αντίσταση

Αντίποινα

Καθημερινή Ζωή

Ολοκαύτωμα / Σοά

Θέματα

Υλικό

Χρονολόγιο

Λεξικό

Αναζήτηση

Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα

Εγγεγραμμένος/η

mog
mog@cedis.fu-berlin.de
Διαχειριστής/τρια
Εξόδος

Σημειο

Η εκπαιδευτική πλατφόρμα Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα μπορεί να απομακρύνει εμάς τους εκπαιδευτικούς από τον αφηγηματικό μονόλογο, τη σχολιασμένη αφήγηση και τη μετωπική οργάνωση της τάξης. Μπορεί να συμβάλλει στον ιστορικό εγγραμματισμό, στη δημιουργία δηλαδή δεξιοτήτων και στάσεων που να προσδίδουν στο παρελθόν νόημα και αξία για το παρόν και το μέλλον.